

| 2013 |

**ՀՀ կենսրոնական բանկի
բանքեր**

4-րդ
եռամսյակ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ֆինանսական համակարգը	5
Վճարահաշվարկային համակարգի զարգացումներ	17
Ֆինանսական համակարգի կարգավորման դաշտի փոփոխություններ	21
Ֆինանսական համակարգի ցուցանիշներ	26

ՀՀ ֆինանսական համակարգը 2013 թվականի չորրորդ եռամսյակում

ՀՀ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ ԳՈՐԾՈՂ ԲԱՆԿԵՐԸ

2013 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ տարածքում գործել են 21 առևտրային բանկեր՝ 485 մասնաճյուղով և մեկ զարգացման բանկ (Համահայկական բանկը): Չորրորդ եռամսյակում ևս արձանագրվել է բանկային համակարգի¹ հիմնական ցուցանիշների աճ:

2013 թվականի ընթացքում անվանական ՀՆԱ-ի նկատմամբ բանկային համակարգի հիմնական ցուցանիշների առաջանցիկ աճի պայմաններում զգալիորեն աճել են ֆինանսական միջնորդությունը բնութագրող ցուցանիշները: Բանկային համակարգի ընդհանուր ակտիվների և ՀՆԱ-ի հարաբերակցության ցուցանիշը և տնտեսությանը տրամադրված վարկերի և ՀՆԱ-ի հարաբերակցության ցուցանիշը մախորդ տարվա համեմատ աճել են համապատասխանաբար 7.0 և 1.6 տոկոսային կետով՝ կազմելով 69.2% և 40.2%:

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՊԻՏԱԼԸ

2013 թվականի չորրորդ եռամսյակում բանկային համակարգի ընդհանուր կապիտալն ավելացել է 6.4%-ով և կազմել 456.0 մլրդ դրամ: Ընդհանուր կապիտալի աճը հիմնականում պայմանավորվել է համակարգի համապարփակ ֆինանսական արդյունքի աճով և երկու բանկի կողմից ընդհանուր 4.8 մլրդ դրամի չափով կանոնադրական կապիտալի համալրմամբ:

Հաշվետու եռամսյակում ընդհանուր ակտիվների աճի տեմպը գերազանցել է կապիտալի աճի տեմպը 1.9 տոկոսային կետով: Արդյունքում՝ ընդհանուր կապիտալի և ընդհանուր ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը նվազել է 0.3 տոկոսային կետով՝ եռամսյակի վերջին կազմելով 15.5%:

Առևտրային բանկերի ընդհանուր կապիտալի համարժեքության նորմատիվային ցուցանիշն աճել է 0.2 տոկոսային կետով և եռամսյակի վերջին կազմել 16.7%՝ պայմանավորված ռիսկով կշռված ակտիվների նկատմամբ ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի առաջանցիկ աճով:

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Բանկային համակարգի ընդհանուր պարտավորությունները հաշվետու եռամսյակում ավելացել են 8.7%-ով և կազմել 2 տրլն 487.7 մլրդ դրամ: Ընդհանուր պարտավորությունների աճը հիմնականում պայմանավորվել է ընդհանուր ավանդների 11.6% (157.6 մլրդ դրամով) աճով:

Իրավաբանական անձանց ցպահանջ և ժամկետային ավանդներն ավելացել են 19.3%-ով և կազմել 608.8 մլրդ դրամ, ֆիզիկական անձանց ցպահանջ և ժամկետային ավանդները՝ 6.9%-ով և կազմել 912.5 մլրդ դրամ:

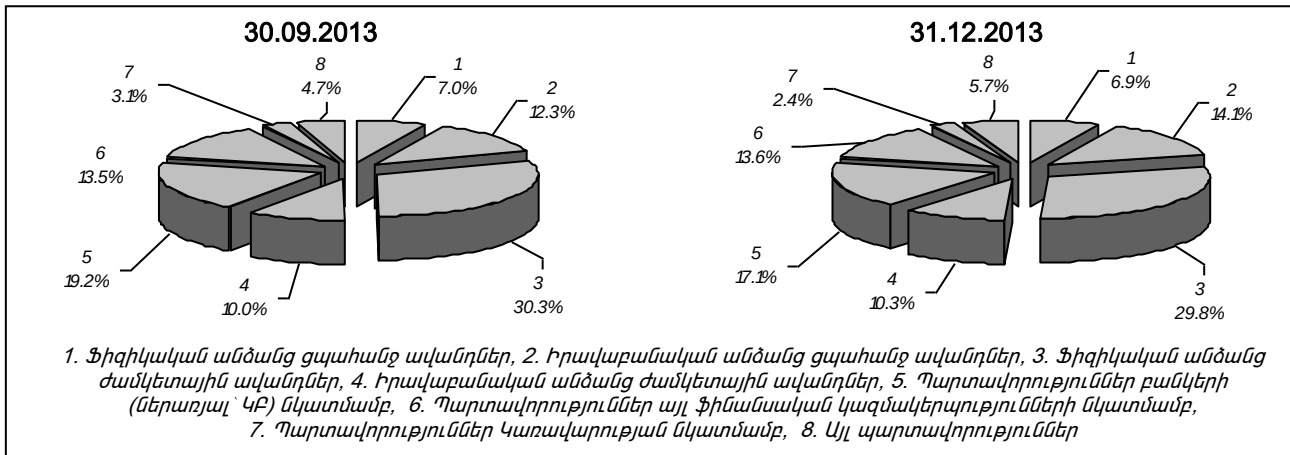
Ըստ ժամկետային կառուցվածքի՝ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ընդհանուր ավանդներում ցպահանջ և ժամկետային ավանդների տեսակարար կշիռները կազմել են համապատասխանաբար 34.3% և 65.7% (30.09.2013 թ. դրությամբ՝ համապատասխանաբար 32.4% և 67.6%):

¹ ՀՀ տարածքում գործող 21 առևտրային բանկերը և Համահայկական բանկը:

Ըստ արժույթային կառուցվածքի՝ դրամային ավանդները եռամսյակի ընթացքում ավելացել են 14.0%-ով, իսկ արտարժույթային ավանդները՝ 10.6%-ով: Արդյունքում՝ արտարժույթային ավանդների տեսակարար կշիռը ընդհանուր ավանդներում նվազել է 0.6 տոկոսային կետով՝ եռամսյակի վերջին կազմելով 71.0%:

Ընդհանուր պարտավորությունների կառուցվածքում հիմնականում ավելացել է իրավաբանական անձանց ցպահանջ ավանդների կշիռը, նվազել է բանկերի (ներառյալ՝ ԿԲ) նկատմամբ պարտավորությունների կշիռը:

Բանկային համակարգի ընդհանուր պարտավորությունների կառուցվածքը

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՎԱՆԴՆԵՐԸ

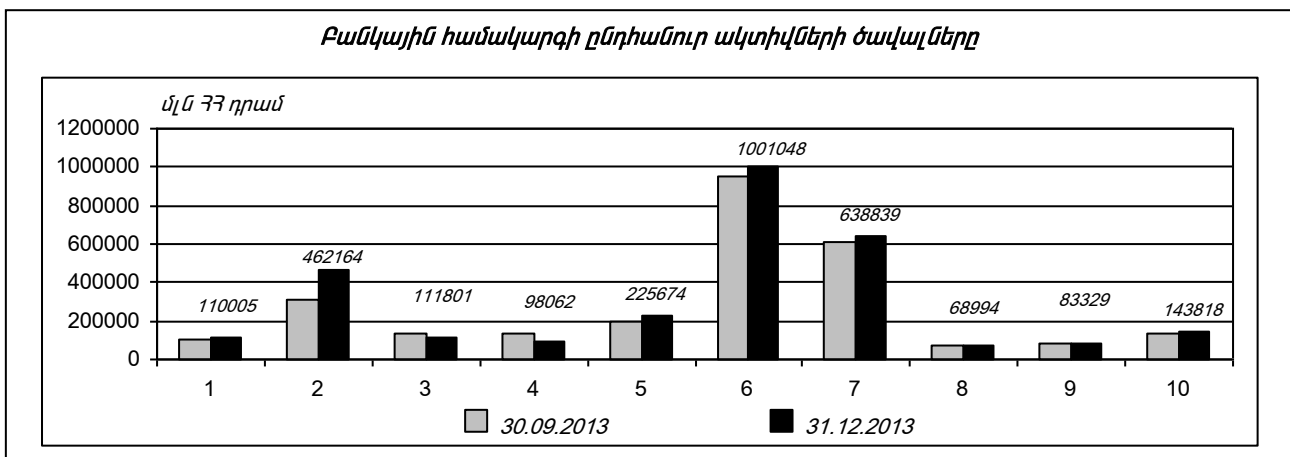
Հաշվետու եռամսյակում բանկային համակարգի ընդհանուր ակտիվներն ավելացել են 8.3%-ով և եռամսյակի վերջին կազմել 2 տրլն 943.7 մլրդ դրամ: Ընդ որում՝ ակտիվների աճ արձանագրվել է 16, իսկ նվազում՝ 6

բանկում:

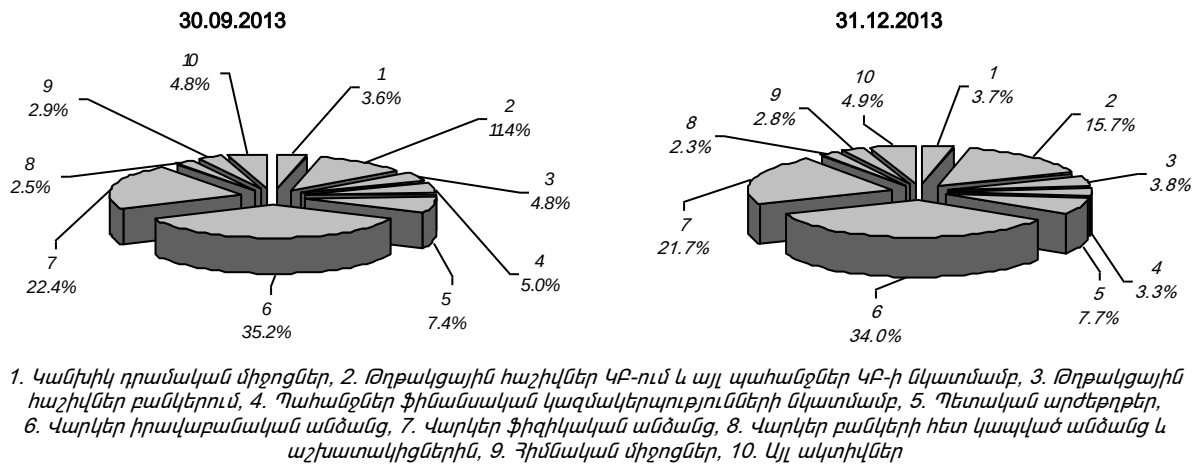
Ակտիվների կազմում հիմնականում աճել են թղթակցային հաշիվները ԿԲ-ում՝ 41.0%-ով (127.3 մլրդ դրամով), տնտեսությանը տրամադրված վարկերը (ներառյալ՝ ֆակտորինգ և լիզինգ)՝ 4.9%-ով (80.3 մլրդ դրամով) և պետական արժեթղթերը՝ 12.1%-ով (24.4 մլրդ դրամով):

31.12.2013 թ. դրությամբ տնտեսությանը տրամադրված վարկերի ծավալը (ներառյալ՝ լիզինգը և ֆակտորինգը) կազմել է 1 տրլն 727.2 մլրդ դրամ: Իրավաբանական, ֆիզիկական և բանկերի հետ կապված անձանց ու աշխատակիցներին տրամադրված վարկերի ծավալներն աճել են համապատասխանաբար 4.7%, 5.0% և 2.0%-ով և կազմել 1 տրլն 1 մլրդ դրամ, 638.8 մլրդ դրամ և 69.0 մլրդ դրամ: Լիզինգի ու ֆակտորինգի ընդհանուր ծավալը (առանց միջբանկային լիզինգի և ֆակտորինգի) աճել է 23.6%-ով՝ եռամսյակի վերջին կազմել է 18.3 մլրդ դրամ:

Բանկային համակարգի ընդհանուր ակտիվների ծավալները

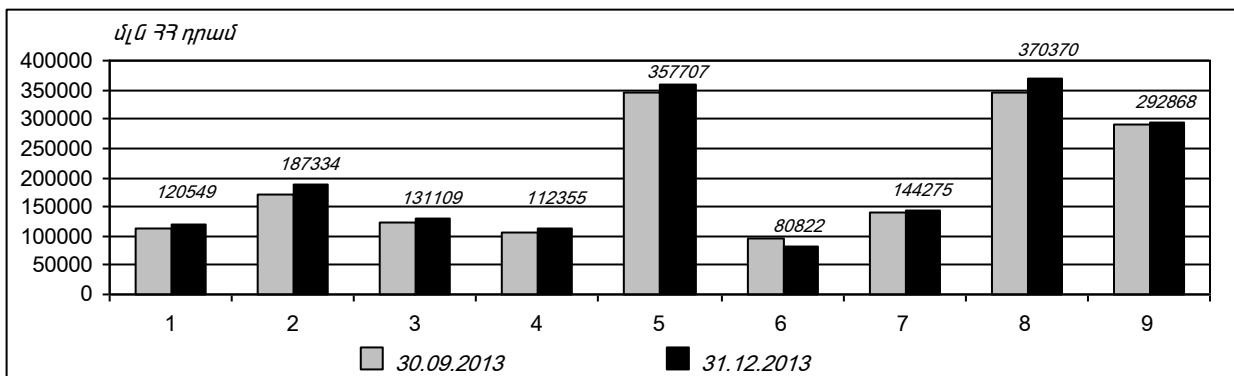
Բանկային համակարգի ընդհանուր ակտիվների կառուցվածքը

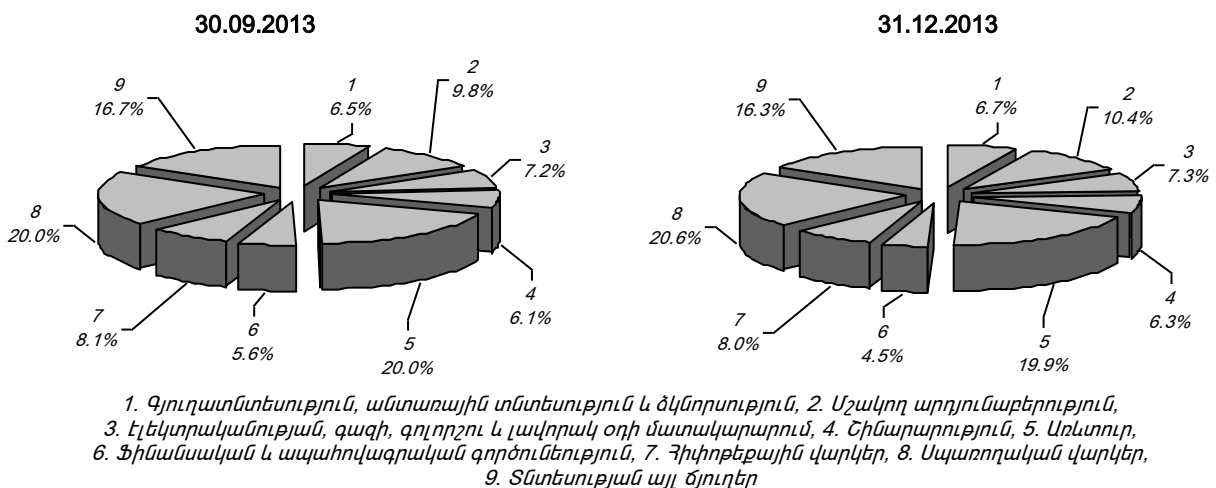
Ակտիվների կառուցվածքում 4.3 տոկոսային կետով աճել է ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվների և ԿԲ նկատմամբ այլ պահանջների տեսակարար կշիռը՝ կազմելով 15.7%:

Ըստ արժույթային կառուցվածքի՝ դրամային և արտարժույթային վարկերը (ներառյալ՝ լիզինգը և ֆակտորինգը) ավելացել են համապատասխանաբար 7.6%-ով և 3.3%-ով՝ եռամսյակի վերջին կազմելով 631.9 մլրդ դրամ և 1 տրլն 95.3 մլրդ դրամ: Արդյունքում՝ արտարժույթային վարկերի տեսակարար կշիռը ընդհանուր վարկերում նվազել է 1.0 տոկոսային կետով՝ եռամսյակի վերջին կազմելով 63.4%:

Բանկային համակարգի կողմից ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումների ծավալները՝ ըստ տնտեսության ճյուղերի

Բանկային համակարգի կողմից ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումների կառուցվածքը

Համեմատաբար բարձր աճի տեմպ գրանցվել է մշակող արդյունաբերության, սպառողական և գյուղատնտեսության վարկային ներդրումներում՝ համապատասխանաբար 10.7%, 7.2% և 7.0%:

Ըստ ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումների կառուցվածքի՝ եռամսյակի ընթացքում 1.1 տոկոսային կետով նվազել է ֆինանսական և ապահովագրական գործունեության վարկային ներդրումների տեսակարար կշիռը:

Վարկային ներդրումներում մեծ տեսակարար կշիռ ունեն սպառողական, առևտրի և մշակող արդյունաբերության ճյուղերին տրամադրված վարկերը՝ համապատասխանաբար 20.6%, 19.9% և 10.4%:

Վարկային ներդրումների ռիսկայնության դասերի առումով՝ հաշվետու եռամսյակում 0.9 տոկոսային կետով նվազել է չաշխատող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի տեսակարար կշիռը ընդհանուրում՝ կազմելով 4.3 %:

31.12.2013 թ. դրությամբ «հսկվող» դասի վարկերը և դեբիտորական պարտքերը կազմել են ընդհանուրի 2.2%-ը, «ոչ ստանդարտ» դասի վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ 1.1%-ը, «կասկածելի» դասի վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ 1.0%-ը (30.09.2013 թ. դրությամբ՝ համապատասխանաբար 2.5%, 1.9%, 0.7%):

Առևտրային բանկերի ընդհանուր իրացվելիության նորմատիվային ցուցանիշը եռամսյակի ընթացքում աճել է 2.8 տոկոսային կետով, իսկ ընթացիկ իրացվելիության նորմատիվային ցուցանիշը՝ 5.4 տոկոսային կետով՝ կազմելով համապատասխանաբար 29.1% և 142.3%:

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱՎՈՐԳԻ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԸ ԵՎ ԾԱԽՍԵՐԸ

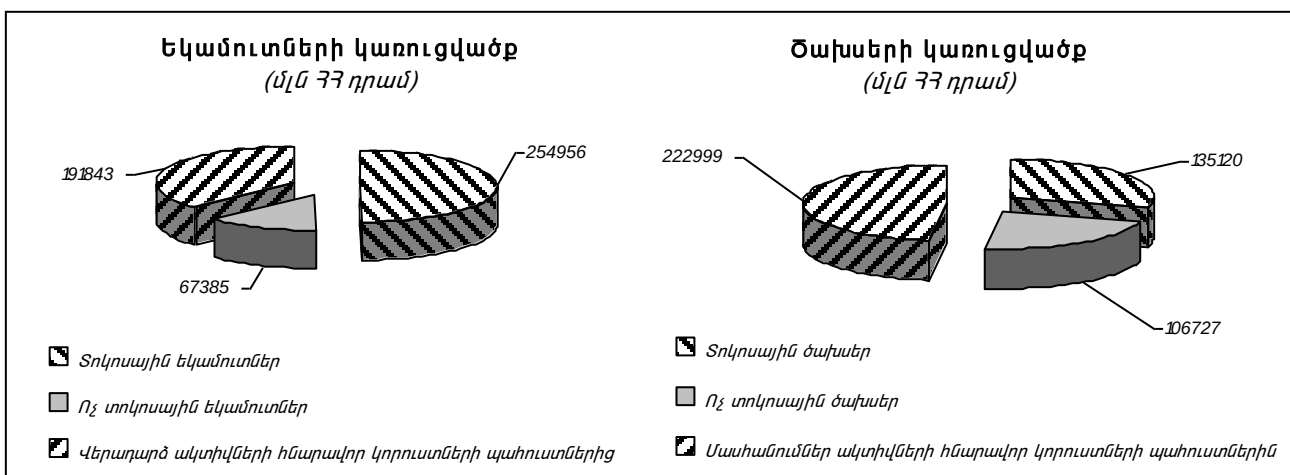
Տարվա ընթացքում բանկային համակարգի զուտ շահույթը (շահույթը հարկումից հետո)՝ հաշվարկված ըստ վերահսկողական հաշվետվությունների, կազմել է 38.2 մլրդ դրամ², շահութաբերությունն ըստ ակտիվների³ (RoA)՝ 1.4%, շահութաբերությունն ըստ կապիտալի (RoE)՝ 9.1%: 2013 թվականին

շահույթով աշխատել է 16, իսկ վնասով՝ 6 բանկ:

Տարվա ընթացքում բանկային համակարգի զուտ շահույթը, հաշվարկված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն, կազմել է 48.1 մլրդ դրամ: Շահութաբերությունը (տարեկանացված) ըստ ակտիվների (RoA) և շահութաբերությունն ըստ կապիտալի (տարեկանացված) (RoE) կազմել են համապատասխանաբար 1.6% և 10.0%:

Ըստ ՀՀ կենտրոնական բանկ ներկայացվող վերահսկողական հաշվետվությունների՝ բանկային համակարգի համախառն եկամուտները և համախառն ծախսերը 2013 թվականի տասներկու ամիսների ընթացքում կազմել են համապատասխանաբար 514.2 մլրդ և 464.8 մլրդ դրամ:

Բանկային համակարգի եկամուտների և ծախսերի կառուցվածքը

² ԿԲ ներկայացվող հաշվետվությունների և ՖՀՄՍ համաձայն՝ շահույթի մեծությունների խոշոր տարբերությունը հիմնականում պայմանավորված է ստանդարտ ակտիվների գծով 1%-ի չափով ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին հատկացումներ կատարելու փաստով, քանի որ բանկերը այդ չափով ծախս են ծանաչում:

³ Ըստ ակտիվների շահութաբերության (RoA) ցուցանիշը հաշվարկվել է որպես զուտ շահույթի (շահույթ հարկումից հետո) և տարեկաբային միջին օրական ընդհանուր ակտիվների հարաբերակցություն: Ըստ կապիտալի շահութաբերության (RoE) ցուցանիշը հաշվարկվել է որպես զուտ շահույթի (շահույթ հարկումից հետո) և տարեկաբային միջին օրական ընդհանուր կապիտալի հարաբերակցություն:

Տոկոսային եկամուտների գերակշիռ մասը՝ 67.1%-ը, բաժին է ընկել տնտեսությանը տրամադրված վարկերից ստացված եկամուտներին: Ոչ տոկոսային եկամուտների կազմում մեծ տեսակարար կշիռ են ունեցել ստացված միջնորդավճարներից եկամուտները և արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտները՝ համապատասխանաբար 45.9% և 22.0%:

Տոկոսային ծախսերի կազմում շարունակել են մեծ տեսակարար կշիռ ունենալ ժամկետային ավանդների գծով տոկոսային ծախսերը և առևտրային բանկերից և ֆինանսավարկային կազմակերպություններից ներգրավված միջոցների գծով տոկոսային ծախսերը՝ համապատասխանաբար 54.0% և 18.6%:

Ոչ տոկոսային ծախսերում զգալի տեսակարար կշիռը՝ 47.7%-ը, բաժին է ընկել աշխատակիցների աշխատավարձին և դրան հավասարեցված այլ վճարներին:

Հաշվետու եռամսյակում բանկային համակարգի ընդհանուր զուտ մասհանումների⁴ մեծությունը կազմել է 3.9 մլրդ դրամ կամ միջին եռամսյակային ընդհանուր ակտիվների 0.14%-ը:

ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2013 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ տարածքում գործել է 33 վարկային կազմակերպություն՝ 126 մասնաճյուղերով:

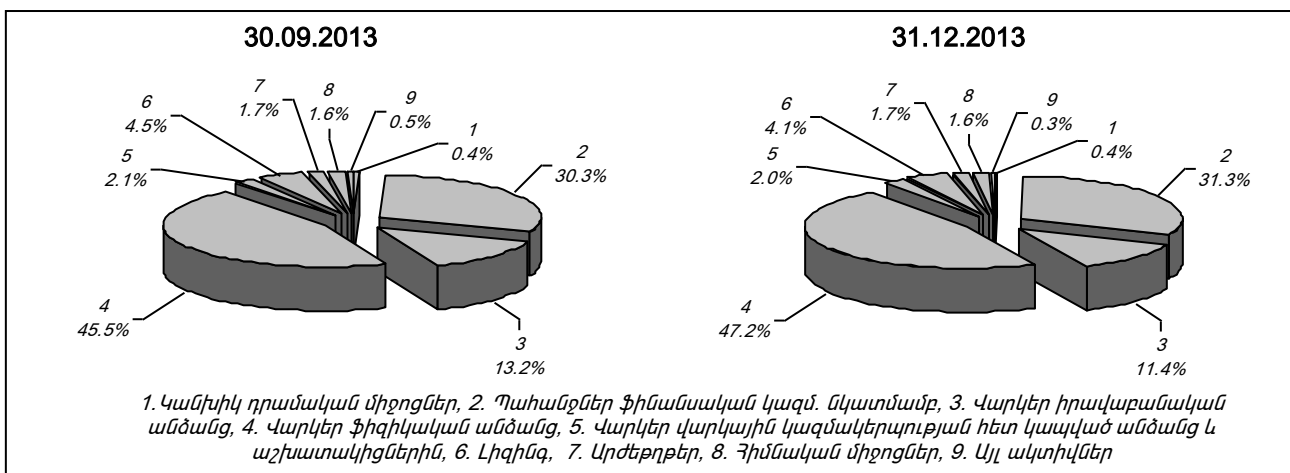
Վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր ակտիվները հաշվետու եռամսյակում ավելացել են 6.8%-ով և կազմել 209.8 մլրդ դրամ: Ընդ որում՝ ակտիվների աճ արձանագրվել է 24, իսկ նվազում՝ 9 վարկային կազմակերպությունում:

Հաշվետու եռամսյակում վարկային կազմակերպությունների կողմից տնտեսությանը տրամադրված վարկերի ծավալը (ներառյալ՝ լիզինգը և ֆակտորինգը) ավելացել է 5.6%-ով և կազմել 135.8 մլրդ դրամ: Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերին բաժին է ընկել 72.9%-ը, իրավաբանական անձանց տրամադրված վարկերին՝ 17.6%-ը, վարկային կազմակերպությունների հետ կապված անձանց և աշխատակիցներին տրամադրված վարկերին՝ 3.1%-ը, լիզինգին՝ 6.4%-ը:

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերն ավելացել են 10.7%-ով և կազմել 99.0 մլրդ դրամ: Իրավաբանական անձանց տրամադրված վարկերը նվազել են 8.1%-ով և կազմել 23.9 մլրդ դրամ: Լիզինգի ծավալը նվազել է 2.5%-ով և կազմել 8.7 մլրդ դրամ: Վարկային կազմակերպության հետ կապված անձանց և աշխատակիցներին տրված վարկերն ավելացել են 0.3%-ով և կազմել 4.2 մլրդ դրամ:

Ըստ արժույթային կառուցվածքի՝ տնտեսությանը տրամադրված դրամային վարկերի ծավալն ավելացել է 9.1%-ով (7.2 մլրդ դրամով), իսկ արտարժույթով տրամադրված վարկերի ծավալը՝ 0.2%-ով (90.4 մլն դրամով): Արդյունքում՝ արտարժույթային վարկերի տեսակարար կշիռը նվազել է 2.0 տոկոսային կետով և կազմել 37.0%:

Վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր ակտիվների կառուցվածքը

⁴ Զուտ մասհանումները «Մասհանումներ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին»՝ ծախսային և «Վերադարձ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներից»՝ եկամտային հոդվածների տարբերությունն է: Վերլուծական նպատակով հիմնականում օգտագործվում է «զուտ մասհանումներ» ցուցանիշը: Տարվա ընթացքում նույն ակտիվի դասի վատացմանը և լավացմանը զուգընթաց ավելանում են, համապատասխանաբար, «Մասհանումներ» և «Վերադարձ» հոդվածները, ըստ որի էլ բացատրվում են համախառն ծախսերում և համախառն եկամուտներում վերջիններիս զգալի տեսակարար կշիռները:

Ակտիվների կառուցվածքում էական փոփոխություններ արձանագրվել են ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների և տնտեսությանը տրամադրված վարկերի մասով. ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների տեսակարար կշիռն աճել է 1.0 տոկոսային կետով, իսկ տնտեսությանը տրամադրված վարկերի տեսակարար կշիռը նվազել է 0.7 տոկոսային կետով:

Վարկային ներդրումների ռիսկայնության դասերի առումով՝ չաշխատող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի տեսակարար կշիռը եռամսյակի ընթացքում նվազել է 0.3 տոկոսային կետով և եռամսյակի վերջին կազմել 3.9%: 31.12.2013 թ. դրությամբ վարկային կազմակերպությունների «հսկվող» դասի վարկերը և դեբիտորական պարտքերը կազմել են ընդհանուրի 2.3%-ը, «ոչ ստանդարտ» դասի վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ 0.8%-ը, «կասկածելի» դասի վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ 0.7%-ը (30.09.2013 թ. դրությամբ՝ համապատասխանաբար 2.2%, 1.1% և 0.9%):

Վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր կապիտալի մեծությունը եռամսյակի ընթացքում աճել է 5.1%-ով և կազմել 77.6 մլրդ դրամ: Կանոնադրական հիմնադրամն ավելացել է 2.1 մլրդ դրամով:

Հաշվետու եռամսյակում ընդհանուր պարտավորություններն ավելացել են 7.9%-ով և կազմել 132.2 մլրդ դրամ: Ընդհանուր պարտավորությունների աճը հիմնականում պայմանավորվել է իրավաբանական անձանց նկատմամբ ժամկետային պարտավորությունների՝ 3.6% (632.0 մլն դրամով), ֆիզիկական անձանց նկատմամբ ժամկետային պարտավորությունների՝ 10.7% (975.4 մլն դրամով), ֆինանսական կազմակերպությունների (բացառությամբ՝ բանկերի) նկատմամբ պարտավորությունների՝ 20.7% (6.5 մլրդ դրամով) և ՀՀ կառավարության նկատմամբ պարտավորությունների՝ 26.0% (3.7 մլրդ դրամով) աճով:

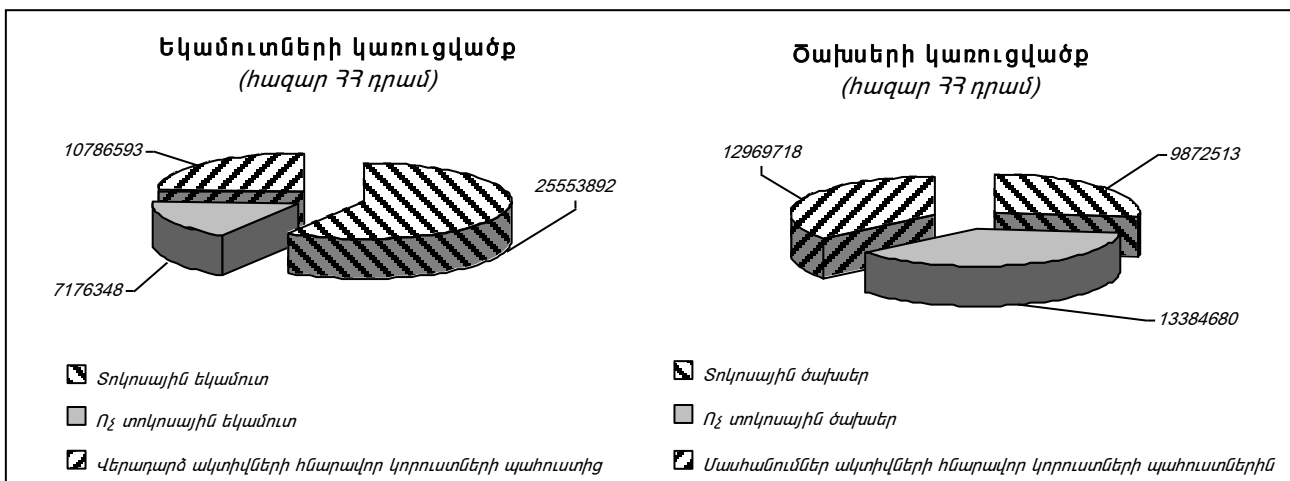
31.12.2013 թ. դրությամբ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց նկատմամբ ցախանջ և ժամկետային պարտավորությունների ընդհանուր ծավալը կազմել է 28.9 մլրդ դրամ: Եռամսյակի ընթացքում ֆիզիկական անձանց նկատմամբ պարտավորություններն ավելացել են 10.7%-ով և կազմել 10.1 մլրդ դրամ, իրավաբանական անձանց նկատմամբ պարտավորություններն ավելացել են 3.8%-ով և կազմել 18.8 մլրդ դրամ:

Պարտավորությունների կառուցվածքում էական փոփոխություններ արձանագրվել են բանկերի ու այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պարտավորությունների մասով. բանկերի նկատմամբ պարտավորությունների տեսակարար կշիռը նվազել է 4.0 տոկոսային կետով, իսկ պարտավորությունները այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ ավելացել են 3.0 տոկոսային կետով:

31.12.2013 թ. դրությամբ վարկային կազմակերպությունների զուտ շահույթը, հաշվարկված վերահսկողական հաշվետվությունների հիման վրա, կազմել է 5.9 մլրդ դրամ: Տարեսկզբից շահույթով է աշխատել 30, իսկ վնասով՝ 3 վարկային կազմակերպություն: Վարկային կազմակերպությունների շահութաբերությունը (տարեկանացված) ըստ ակտիվների (RoA) և շահութաբերությունը (տարեկանացված) ըստ կապիտալի (RoE) կազմել են համապատասխանաբար 3.1% և 8.1%:

Տարեսկզբից վարկային կազմակերպությունների զուտ շահույթը, հաշվարկված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՀՀՄՍ) համաձայն, կազմել է 6.2 մլրդ դրամ: Վարկային կազմակերպությունների շահութաբերությունը (տարեկանացված) ըստ ակտիվների (RoA) կազմել է 3.2%, իսկ շահութաբերությունը (տարեկանացված) ըստ կապիտալի (RoE)՝ 8.6%:

Վարկային կազմակերպությունների եկամուտների և ծախսերի կառուցվածքը

Տեղեկանք

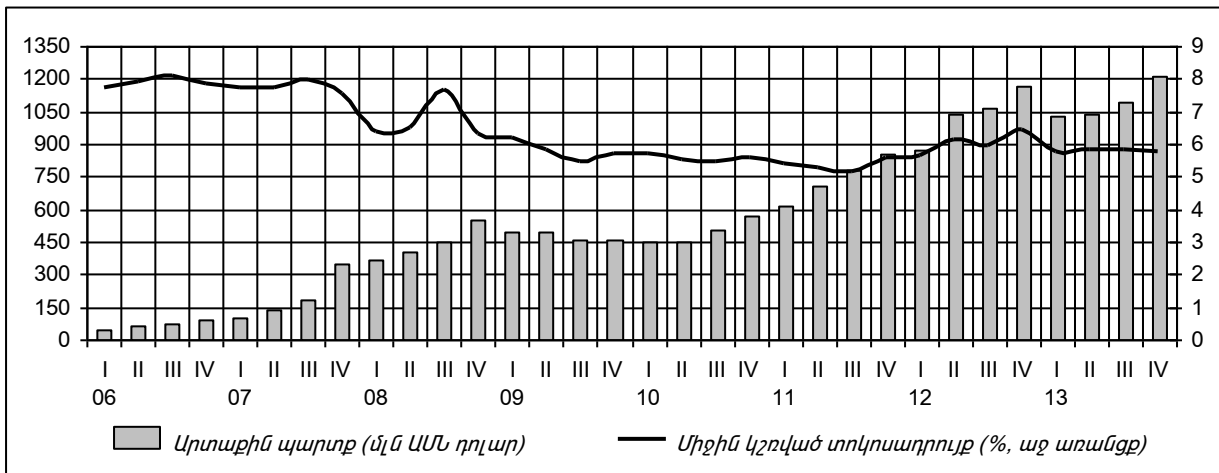
ՀՀ առևտրային բանկերի և վարկային կազմակերպությունների արտաքին պարտքը 2013 թվականի չորրորդ եռամսյակի վերջին

Արտաքին աշխարհի նկատմամբ ՀՀ առևտրային բանկերի ու վարկային կազմակերպությունների վարկային պարտավորությունները՝ 2013 թվականի չորրորդ եռամսյակի վերջին կազմել են 1 209.6 մլն դոլար՝ նախորդ եռամսյակի վերջի 1 096.3 մլն դոլարի փոխարեն: Առևտրային բանկերն ու վարկային կազմակերպությունները եռամսյակի ընթացքում արտաքին աշխարհից ներգրավել են 376.0 մլն դոլար վարկային միջոցներ, նախկինում ձեռք բերված վարկերի դիմաց կատարել են 273.5 մլն դոլար հիմնական գումարի մարումներ^{*}: Եռամսյակի ընթացքում վարկային մուտքերի 42.5 %-ը երկարաժամկետ վարկերի գծով է, ընդ որում՝ երկարաժամկետ վարկային մուտքերի 27.6%-ը՝ ստացվել է Լյուքսեմբուրգից, 21.1%-ը՝ միջազգային կազմակերպություններից, 12.5%-ը՝ Ավստրիայից, 9.4%-ը՝ Մեծ Բրիտանիայից, 9.2%-ը՝ Նիդեռլանդներից, իսկ մնացածը՝ այլ երկրներից:

2013 թվականի չորրորդ եռամսյակի վերջին առևտրային բանկերի և վարկային կազմակերպությունների հիմնական վարկատու երկրներն են եղել՝ Ռուսաստանը, որի տեսակարար կշիռը ամբողջի մեջ կազմել է 18.0% (նախորդ եռամսյակում՝ 19.2%), Լյուքսեմբուրգը՝ 12.8% (նախորդ եռամսյակում՝ 10.2%) և Նիդեռլանդները՝ 7.8% (նախորդ եռամսյակում՝ 7.0%): Վարկերի մոտ 36.4 %-ը տրվել է միջազգային կազմակերպությունների կողմից:

2013 թվականի չորրորդ եռամսյակի վերջին ներգրավված վարկերի միջին կշռված տոկոսադրույքը նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ մնացել է գրեթե անփոփոխ՝ 5.8 %: Արտաքին վարկերի մոտ 47.3 %-ը լողացող (LIBOR, EURIBOR և այլն) տոկոսադրույքով է: Վարկերի միջին ժամկետայնությունը 4.2 տարի է: Կարճաժամկետ վարկերի տեսակարար կշիռն աճել է և կազմել ներգրավված վարկերի 10.3 %-ը:

ՀՀ առևտրային բանկերի մասնավոր պարտքը 2006-2013 թվականներին

^{*} Ներառված չեն միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների և այլ վարկատուների կողմից տարբեր ծրագրերի շրջանակներում ՀՀ կառավարության միջոցով ստացված վարկերը:

^{**} Նախորդ ժամանակահատվածի վերջի և հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում գույք ներգրավված միջոցների գումարը տարբերվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի փաստացի ցուցանիշից, քանի որ ներգրավված միջոցներն արտահայտված են տարբեր արժույթներով, ուստի դոլարային համարժեքի վերածելիս դրանք ներառում են փոխարժեքի հաշվին վերագնահատումները:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

31.12.2013 թ. դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ապահովագրական գործունեության լիցենզիա է ունեցել 9 ապահովագրական ընկերություն⁵:

Ապահովագրական ընկերությունների ակտիվները եռամսյակի ընթացքում ավելացել են 6.7%-ով՝ 31.12.2013 թ. դրությամբ կազմելով 50.0 մլրդ դրամ, պարտավորություններն ավելացել են 2.9%-ով՝ կազմելով 34.0 մլրդ դրամ: Ընդհանուր կապիտալն ավելացել է 15.8%-ով՝ կազմելով 16.0 մլրդ դրամ:

Ապահովագրական ընկերությունների ակտիվների կազմում համեմատաբար մեծ տեսակարար կշիռ են ունեցել ավանդները բանկերում (30.6%), ուղղակի ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարները (15.0%) և պետական արժեթղթերը (18.7%):

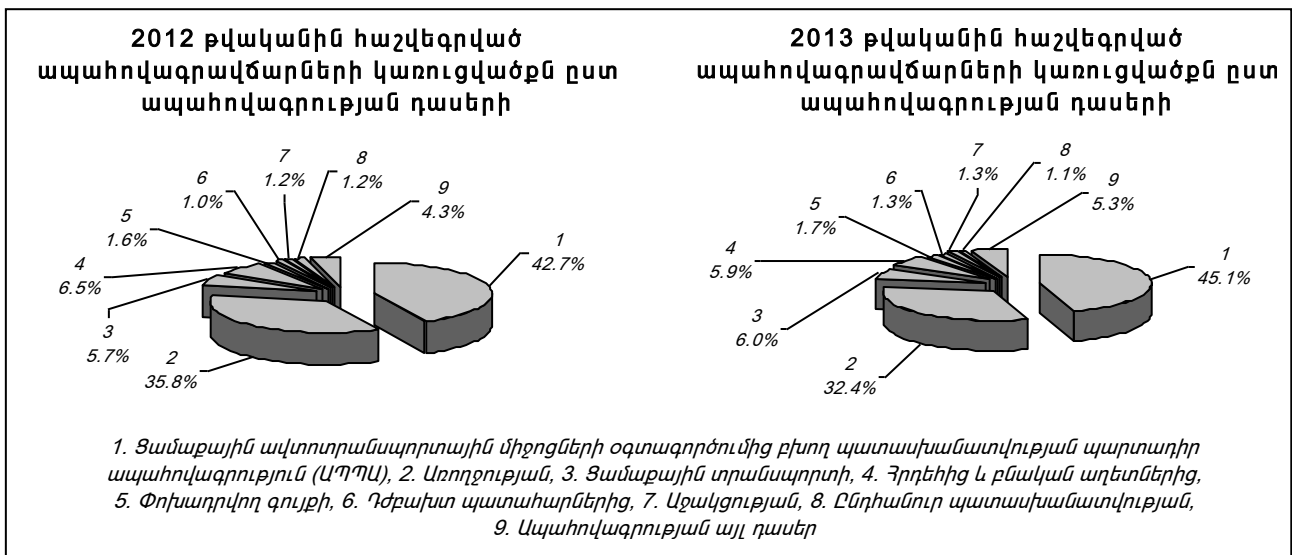
⁵ 31.12.2013 թ. ամփոփված են փաստացի գործող և հաշվետու 8 ապահովագրական ընկերությունների ցուցանիշները, քանի որ 1 ընկերություն, ունենալով ապահովագրական գործունեության լիցենզիա, գործունեություն չի իրականացնում:

Ապահովագրական ընկերությունների պարտավորությունների կազմում համեմատաբար մեծ տեսակարար կշիռ են ունեցել չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստը (35.8%) և պահանջների պահուստը (13.1%):

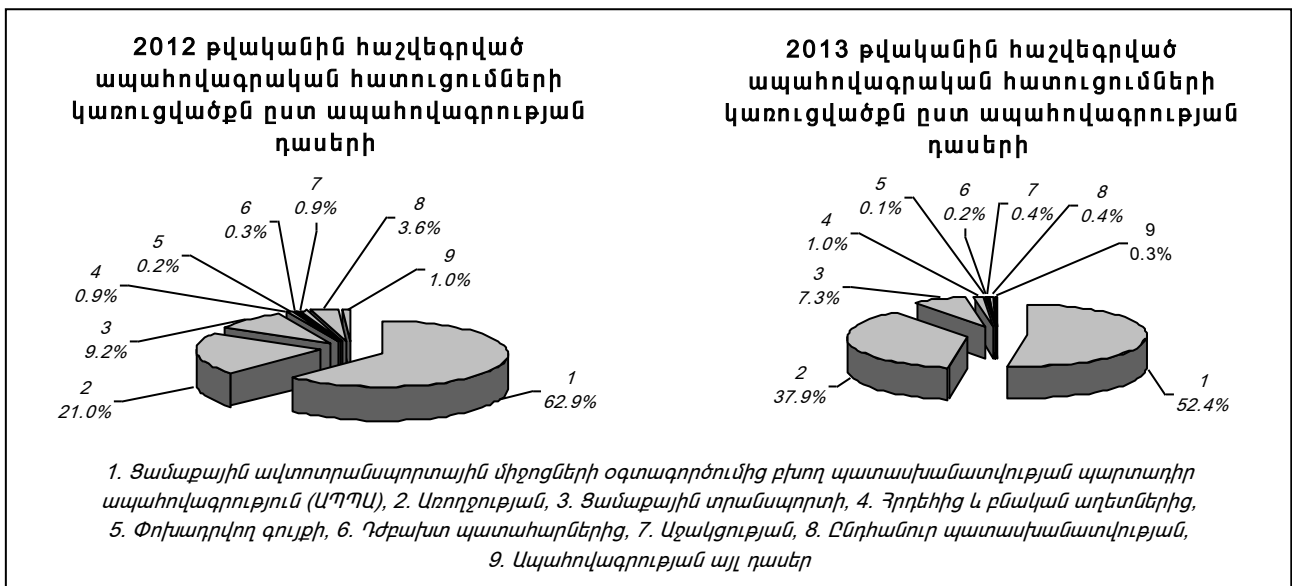
2013 թվականի ընթացքում ապահովագրական ընկերությունների՝ վերահսկողական հաշվետվությունների հիման վրա ստացված զուտ վնասը կազմել է 758.4 մլն դրամ:

ՖՀՄՍ համաձայն՝ ապահովագրական ընկերությունների զուտ վնասը 2013 թ. կազմել է 927.6 մլն դրամ:

Հաշվեգրված ապահովագրավճարների մեծությունը 35.8 մլրդ դրամ է, իսկ վերաապահովագրողին փոխանցվող ապահովագրավճարները՝ 3.3 մլրդ դրամ կամ ապահովագրավճարների 9.1%-ը:

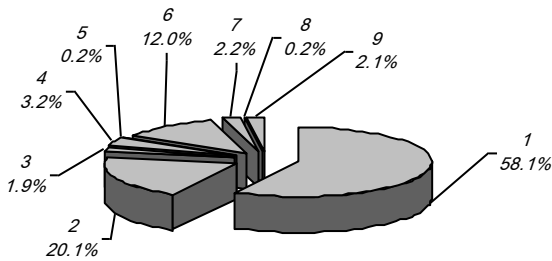
Ապահովագրական հատուցումների մեծությունը 19.7 մլրդ դրամ է, իսկ վերաապահովագրողներից ստացվող ապահովագրական հատուցումների գումարը՝ 819.6 մլն դրամ կամ ապահովագրական հատուցումների 4.2%-ը:

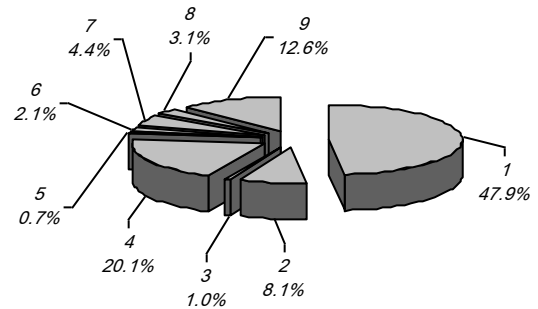
31.12.2013 թ. դրությամբ ապահովագրական ընկերություններն ունեցել են ապահովագրության 563.1 հազար գործող պայմանագիր, որոնց ապահովագրական գումարների մեծությունը 8.2 տրլն դրամ է: Ապահովագրական գումարներից վերաապահովագրողներին փոխանցված ռիսկերի վերաապահովագրական գումարների մեծությունը 2.5 տրլն դրամ է կամ ապահովագրական գումարների 30.4%-ը:

Ապահովագրական ընկերությունների կողմից կնքված պայմանագրերի և ապահովագրական գումարների կառուցվածքն ըստ ապահովագրության դասերի

Պայմանագրերի կառուցվածքն ըստ ապահովագրության դասերի՝ 31.12.2013 թ. դրությամբ

Ապահովագրական գումարների կառուցվածքն ըստ ապահովագրության դասերի՝ 31.12.2013 թ. դրությամբ

1. Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն (ԱՊՊԱ), 2. Առողջության, 3. Ցամաքային տրանսպորտի, 4. Հրդեհից և բնական աղետներից, 5. Փոխադրվող գույքի, 6. Դժբախտ պատահարներից, 7. Աջակցության, 8. Ընդհանուր պատասխանատվության, 9. Ապահովագրության այլ դասեր

ԱՐԺԵՐՈՒԹԵՐԻ ՀՈՒԿԱՅԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐ

2013 թվականի դեկտեմբերի վերջի դրությամբ ՀՀ արժեթղթերի շուկայում գործել են ներդրումային ծառայություն մատուցող 21 բանկ և 8 ներդրումային ընկերություն: Ներդրումային ընկերություններից ութը կարող են իրենց կամ հաճախորդի անունից և հաճախորդի հաշվին արժեթղթերով գործարքներ իրականացնել, վեցը՝ իրենց անունից և իրենց հաշվին արժեթղթերով գործարքներ իրականացնել, յոթը՝ հաճախորդներից արժեթղթերով գործարքների կատարման հանձնարարականներ ընդունել և հաղորդել, վեցը կարող են նաև արժեթղթերով ներդրումների հետ կապված խորհրդատվություն տրամադրել, վեցը՝ իրականացնել արժեթղթերի տեղաբաշխման գործունեություն և երեքը՝ արժեթղթերի փաթեթի կառավարում:

2013 թ. դեկտեմբերի վերջի դրությամբ ՀՀ ֆինանսական շուկայում գրանցված է եղել նաև 3 ներդրումային ֆոնդի կառավարիչ, որոնցից երկուսն ունեն պարտադիր, իսկ մեկը՝ կամավոր կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարման իրավունք: Վերջիններիս կողմից հիմնադրվել և ԿԲ կողմից գրանցվել է 9 պայմանագրային ներդրումային ֆոնդ, որոնցից.

- վեցը՝ որպես պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդ,
- երկուսը՝ որպես կամավոր կենսաթոշակային ֆոնդ,
- մեկը՝ ներդրումային ֆոնդ:

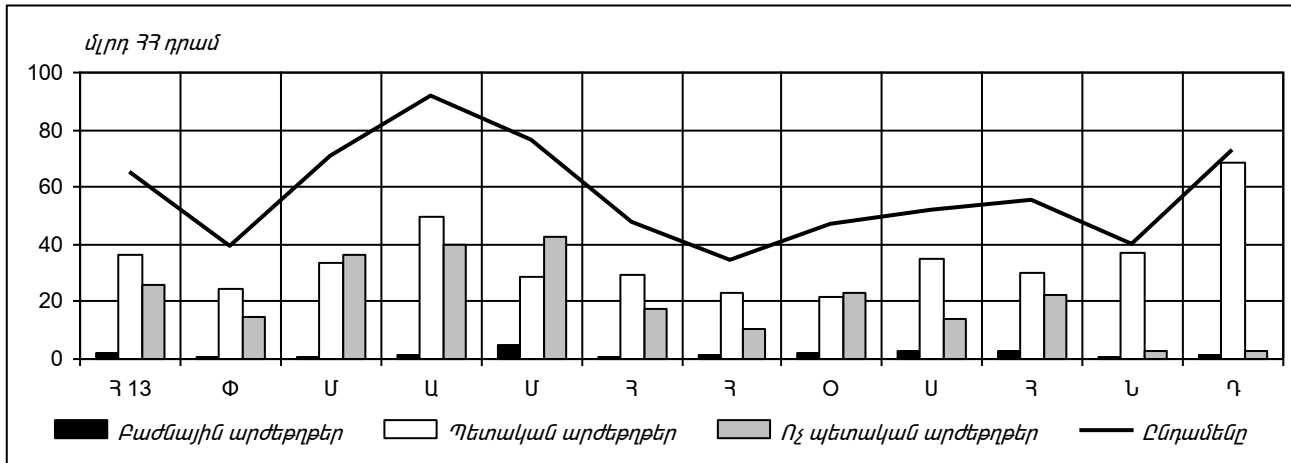
Բացի վերը նշվածից, ՀՀ ԿԲ կողմից կորպորատիվ ֆոնդի կարգավիճակով գրանցվել է նաև 1 վենչուրային ֆոնդ:

31.12.2013 թ. դրությամբ ներդրումային ընկերությունների ընդհանուր ակտիվները կազմել են 27.0 մլրդ դրամ՝ նախորդ եռամսյակի համեմատ նվազելով 1.4%: Ներդրումային ընկերությունների ընդհանուր կապիտալը նախորդ եռամսյակի համեմատ ավելացել է 19.5%-ով և կազմել 5.2 մլրդ դրամ:

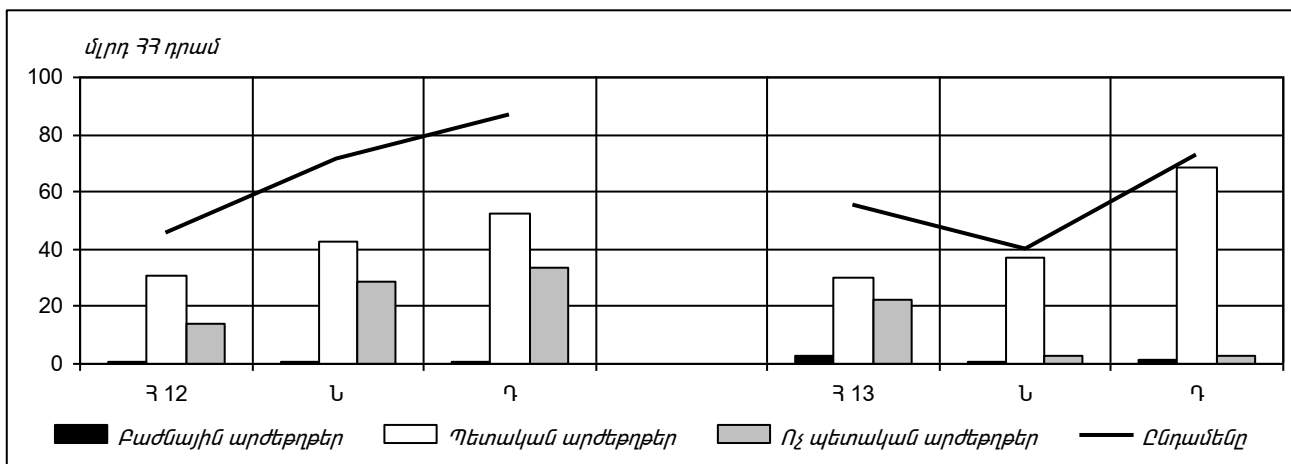
2013 թվականի չորրորդ եռամսյակում, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ, ՀՀ արժեթղթերի շուկայում ներդրումային գործունեության շրջանակներում իրականացված արժեթղթերի առուվաճառքի գործառնությունների ծավալը նվազել է 17.5%-ով և կազմել 168.2 մլրդ դրամ: Կորպորատիվ պարտատոմսերով գործառնությունների ծավալը նախորդ տարվա չորրորդ եռամսյակի համեմատ նվազել է 48.5 մլրդ դրամով և կազմել 27.9 մլրդ դրամ: Բաժնետոմսերով առուվաճառքի գործառնությունների ծավալն ավելացել է 2.1 մլրդ դրամով և կազմել 4.5 մլրդ դրամ: Պետական պարտատոմսերով առուվաճառքի գործառնությունների ծավալը նախորդ տարվա չորրորդ եռամսյակի համեմատ ավելացել է 8.5%-ով և կազմել է 135.9 մլրդ դրամ: Ըստ 2013 թ. չորրորդ եռամսյակի արդյունքների՝ ՀՀ արժեթղթերի շուկայի շրջանառության մեջ շարունակել են գերակշռել պետական պարտատոմսերով գործառնություն-

ները՝ 80.8%: Կորպորատիվ պարտատոմսերով և բաժնետոմսերով իրականացված գործառնությունների տեսակարար կշիռներն ընդհանուր շրջանառության մեջ կազմել են համապատասխանաբար 16.6% և 2.7%:

Ներդրումային ընկերությունների կողմից 2013 թ. չորրորդ եռամսյակում իրականացված արժեթղթերի առուվաճառքի գործառնությունների ծավալները

Ներդրումային ընկերությունների կողմից 2012 և 2013 թթ. չորրորդ եռամսյակներում իրականացված արժեթղթերի առուվաճառքի գործառնությունների ծավալները

Պետական պարտատոմսերի առուվաճառքի գործառնությունների մեջ գերակշռել են պետական միջնաժամկետ պարտատոմսերով գործառնությունները (կազմել են պետական արժեթղթերով գործառնությունների 59.5%-ը): Պետական երկարաժամկետ և կարճաժամկետ պարտատոմսերով գործառնությունների տեսակարար կշիռները կազմել են ընդհանուր շրջանառության համապատասխանաբար 36.6%-ը և 3.9%-ը:

Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից կարգավորվող շուկայում իրականացված արժեթղթերի առուվաճառքի գործառնությունները կազմել են ներդրումային գործունեության շրջանակներում կատարված առուվաճառքի գործառնությունների ընդհանուր ծավալի 7.7%-ը:

Կարգավորվող շուկայում իրականացված գործառնությունների ծավալը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ աճել է ավելի քան յոթ անգամ (12.0 մլրդ դրամով) և կազմել 13.9 մլրդ դրամ, ընդ որում՝ շրջանառության 78.5%-ը կազմել են պետական պարտատոմսերի առուվաճառքի գործառնությունները, իսկ կորպորատիվ պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի առուվաճառքի գործառնությունները՝ համապատասխանաբար 15.4%-ը և 0.1%-ը:

Ներդրումային գործունեության շրջանակներում կատարված գործառնությունների մեջ 93.4%-ը ներդրումային ծառայություններ մատուցող առևտրային բանկերի գործառնություններն են, 6.6%-ը՝ ներդրումային ընկերությունների:

Ներդրումային գործունեության շրջանակներում իրականացված ռեպո գործառնությունների ծավալը (ներառյալ՝ ռեպո գործառնությունները կարգավորվող շուկայում) նախորդ տարվա նույն եռամսյակի համեմատ նվազել է 59.7%-ով և կազմել 495.2 մլրդ դրամ, որից 232.1 մլրդ դրամը՝ երկարաձգված գործարքների ծավալն է:

Հավատարմագրային կառավարման վերցված միջոցների ծավալը 31.12.2013 թ. դրությամբ կազմել է 1.5 մլրդ դրամ՝ նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ նվազելով 27.6%-ով:

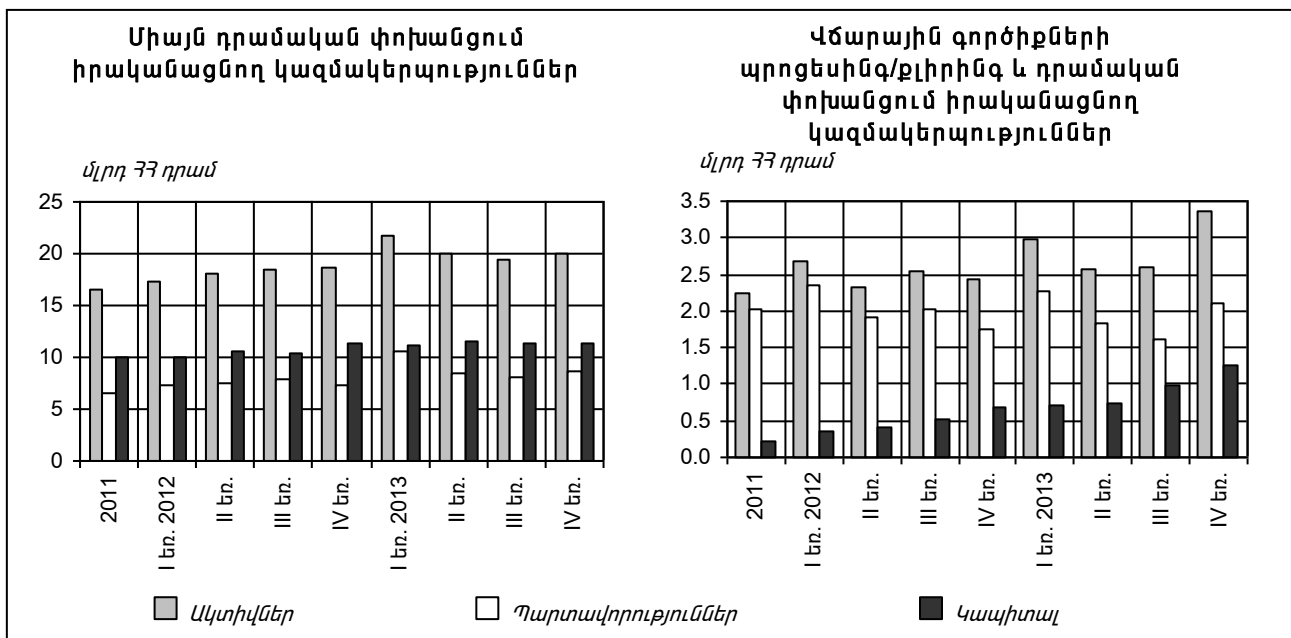
2013 թ. դեկտեմբերի վերջի դրությամբ Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայում վարվում են 2046 անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրներ, իսկ ՀԿԴ-ում վարվող արժեթղթերի սեփականատերերի թիվը 107001 է:

31.12.2013 թ. դրությամբ կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված են եղել 14 թողարկողների 21 արժեթղթեր, այդ թվում՝ 12 բաժնետոմս (11 թողարկողի) և 9 պարտատոմս (5 թողարկողի): Թողարկողներից երկուսը հաշվետու են ինչպես բաժնետոմսերի, այնպես էլ պարտատոմսերի գծով: Թողարկողներից 4-ը ֆինանսական կազմակերպություն է: Բաժնետոմսերի ընդհանուր ծավալը մոտ 53.4 մլրդ դրամ է, իսկ պարտատոմսերի ծավալը՝ 10.5 մլրդ դրամ: Ընդ որում՝ թողարկված պարտատոմսերից 5-ը արտարժույթային են, որոնց կշիռը ընդհանուր ծավալում գրեթե 74% է: Երեք առևտրային բանկերի կողմից թողարկված բաժնային արժեթղթերի կշիռը կազմել է ընդհանուր բաժնետոմսերի 25%-ը, իսկ մեկ առևտրային բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերի կշիռը՝ ընդհանուր պարտատոմսերի 12%-ը:

ՎճԱՐԱՅԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2013 թ. չորրորդ եռամսյակի վերջի դրությամբ ՀՀ տարածքում գործել են դրամական փոխանցում իրականացնելու լիցենզիա ունեցող 6 կազմակերպություններ, որոնցից 2-ը ունեն նաև վճարային գործիքների պրոցեսինգ/քլիրինգ իրականացնելու լիցենզիա, 3-ը՝ էլեկտրոնային փող թողարկելու թույլտվություն և միայն վճարային գործիքների պրոցեսինգ/քլիրինգ իրականացնելու լիցենզիա ունեցող մեկ կազմակերպություն՝ «Արմենիան Քարդ» ՓԲԸ-ն:

Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների ֆինանսական վիճակը 2011 – 2013 թթ.

Միայն դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունները հաշվետու եռամսյակում աշխատել են 99 մլն դրամ շահույթով, իսկ վճարային գործիքների պրոցեսինգ/քլիրինգ և դրամական փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպությունները՝ 265 մլն դրամ շահույթով: Արդյունքում՝ միայն դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների շահութաբերությունն ըստ ակտիվների և կապիտալի 2013 թ. կազմել է համապատասխանաբար 3.1% և 5.4%, իսկ վճարային գործիքների պրոցես-

սինգլ/քլիրինգ և դրամական փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպությունների նույն ցուցանիշները կազմել են համապատասխանաբար 32.7% և 104%:

Հաշվետու եռամսյակում միջազգային վճարային համակարգերին անդամակցելու միջոցով արտասահմանից ՀՀ ուղղված վճարումներ են սպասարկել դրամական փոխանցում իրականացնող 3 վճարահաշվարկային կազմակերպություններ: Դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների մասնաբաժինը միջազգային փոխանցումների և ստացումների ընդհանուր ծավալում (ներառյալ՝ առևտրային բանկերը) համապատասխանաբար կազմել է՝ արտասահման փոխանցումները՝ 0.1%-ը, իսկ արտասահմանից ստացումները՝ 0.2%-ը: Այդ կազմակերպությունները Հայաստանի Հանրապետության իրենց հաճախորդներին հաշվետու ժամանակահատվածում կատարել են 529 մլն դրամի վճարում, իսկ արտասահման՝ 36 մլն դրամի փոխանցում: Ընդ որում՝ արտասահմանից ստացված մեկ փոխանցման միջին ծավալը 120 հազար դրամ է:

Վճարային գործիքների պրոցեսինգ/քլիրինգ և դրամական (փողային) փոխանցումներ իրականացնող 5 կազմակերպություններ մատուցել են կանխիկ միջոցներով վարձավճարների ընդունման ծառայություններ, այդ թվում 2-ը՝ տերմինալների միջոցով:

Վճարահաշվարկային կազմակերպությունները ընդունում են կոմունալ ծառայությունների, հեռախոսի և բջջային կապի, վարկերի մարմանն ուղղված միջոցների, բյուջե ուղղված տուգանքների և պետական տուրքերի, ինտերնետային կապի ծառայությունների դիմաց վճարներ և այլն: Մասնավորապես՝ վճարահաշվարկային 5 կազմակերպությունների գլխամասային գրասենյակների և մասնաճյուղերի միջոցով գանձվել է 30.6 մլրդ դրամ, որից 26.5-ը՝ կոմունալ վճարումների դիմաց: Բացի այդ, 2013 թ. չորրորդ եռամսյակի վերջի դրությամբ 2 վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից շահագործվող 1108 ինքնասպասարկման տերմինալների միջոցով գանձվել է 17.1 մլրդ դրամ (6.3 մլն գործառնություն), որից 7.1 մլրդ դրամը՝ կոմունալ վճարումների դիմաց:

Անկանխիկ եղանակով գանձվել է 344 մլն դրամ, որից 314 մլն դրամը՝ կոմունալ վճարումների դիմաց:

Վճարահաշվարկային կազմակերպությունները պրոցեսինգային/ քլիրինգային ծառայություններ են մատուցում մի շարք առևտրային բանկերի: Առևտրային բանկերը, համագործակցելով վճարահաշվարկային կազմակերպությունների հետ, կոմունալ ծառայությունների վճարները գանձել են իրենց մասնաճյուղային ցանցի միջոցով, որտեղ կատարվել է մոտ 1.5 մլրդ դրամի չափով 487 հազար գործառնություն:

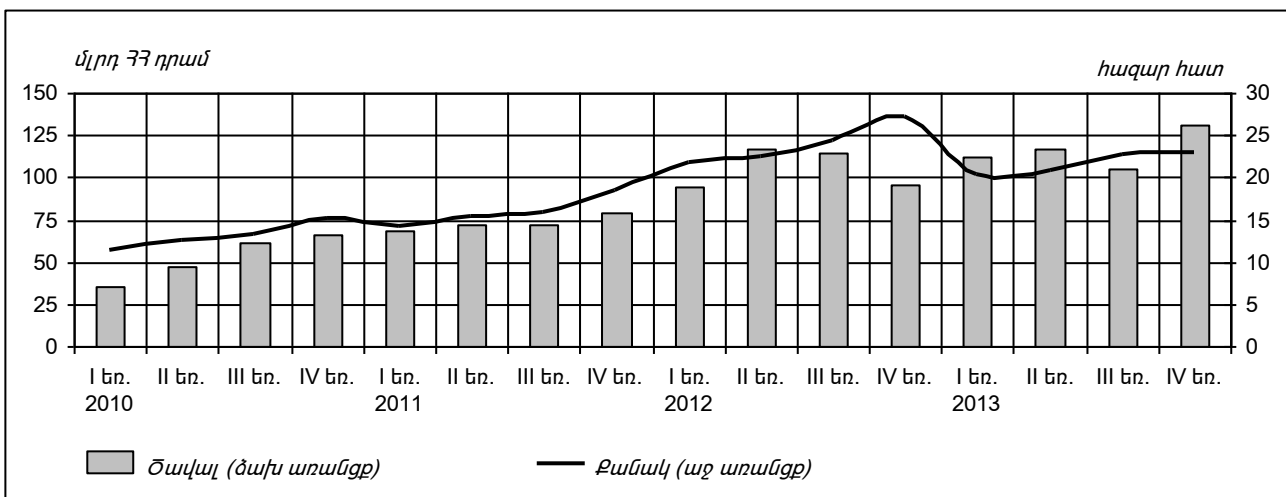
Վճարահաշվարկային համակարգի զարգացումներ

ՀՀ վճարահաշվարկային համակարգը 2013 թ. չորրորդ եռամսյակում դրսևորել է դինամիկ զարգացման միտումներ:

ՎՃԱՐԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ

ՀՀ տարածքում բանկային համակարգով իրականացված անկանխիկ վճարումների միջին օրական ծավալը կազմել է 152.8 մլրդ դրամ (քանակը՝ 70 հազար), այդ թվում՝ Կենտրոնական բանկի վճարային համակարգերով իրականացված վճարումների միջին օրական ծավալը 130.7 մլրդ դրամ է, իսկ քանակը՝ 23 հազար (Կենտրոնական բանկի համակարգերով իրականացված վճարումների միջին օրական ծավալը նախորդ տարվա չորրորդ եռամսյակի համեմատ աճել է 35%-ով, իսկ քանակը նվազել է 15%-ով):

ՀՀ ԿԲ վճարային համակարգերի միջոցով իրականացված վճարումների միջին օրական քանակը և ծավալը (առանց բորսայական փոխանցումների)

Էլեկտրոնային վճարումների համակարգով կատարված միջին օրական փոխանցումները (առանց բորսայական փոխանցումների) 2012 թ. չորրորդ եռամսյակի համեմատ ավելացել են 27%-ով՝ կազմելով 38.8 մլրդ դրամ, իսկ քանակը՝ 16%-ով՝ կազմելով 22 հազար:

Կենտրոնական բանկի դրամավարկային գործիքների կիրառման հետ կապված միջին օրական փոխանցումները նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ ավելացել են 42%-ով և կազմել 89.7 մլրդ դրամ, իսկ քանակը նվազել է 10%-ով և կազմել 598:

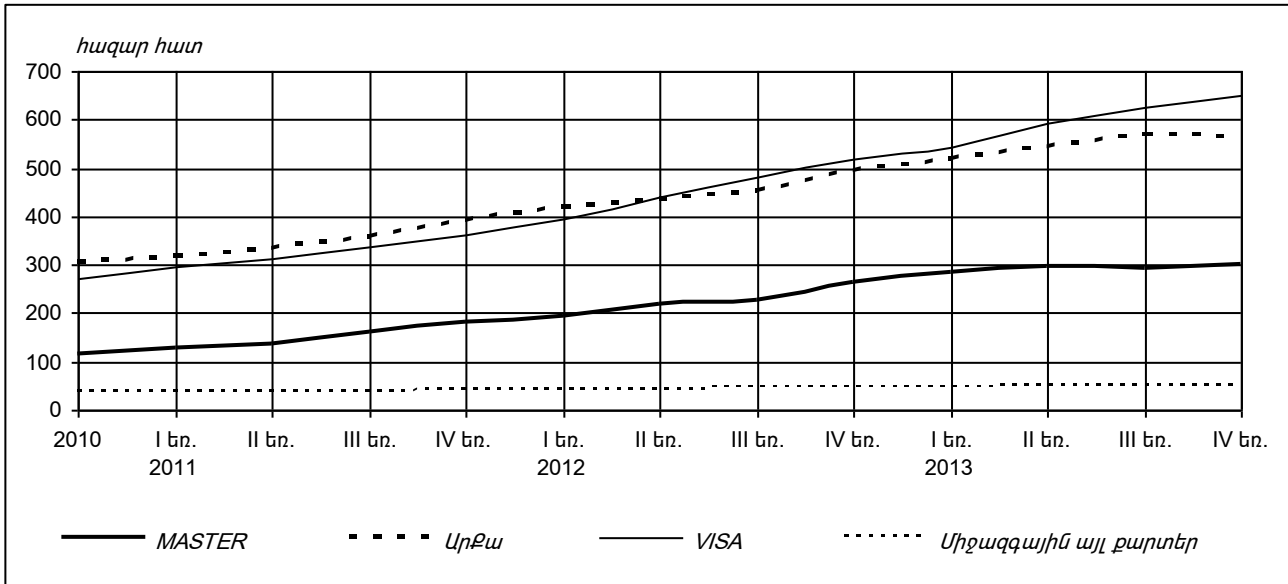
ՎՃԱՐԱՅԻՆ ՔԱՐՏԵՐ

2013 թ. չորրորդ եռամսյակի վերջի դրությամբ ՀՀ տարածքում գործող 21 առևտրային բանկերից 19-ը տրամադրել կամ սպասարկել են վճարային քարտեր: Ընդ որում՝ 19 առևտրային բանկերն էլ անդամակցում են «ԱրՔա» քարտերով վճարումների միասնական համակարգին:

Քարտերի սպասարկման նպատակով հաշվետու ժամանակահատվածում տեղադրվել են 42 նոր ավտոմատ գանձման մեքենաներ և 2013 թ. չորրորդ եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել 1255: Առևտրային բանկերի կողմից տեղադրված POS-տերմինալները եռամսյակի ընթացքում ավելացել են 12-ով և 6834:

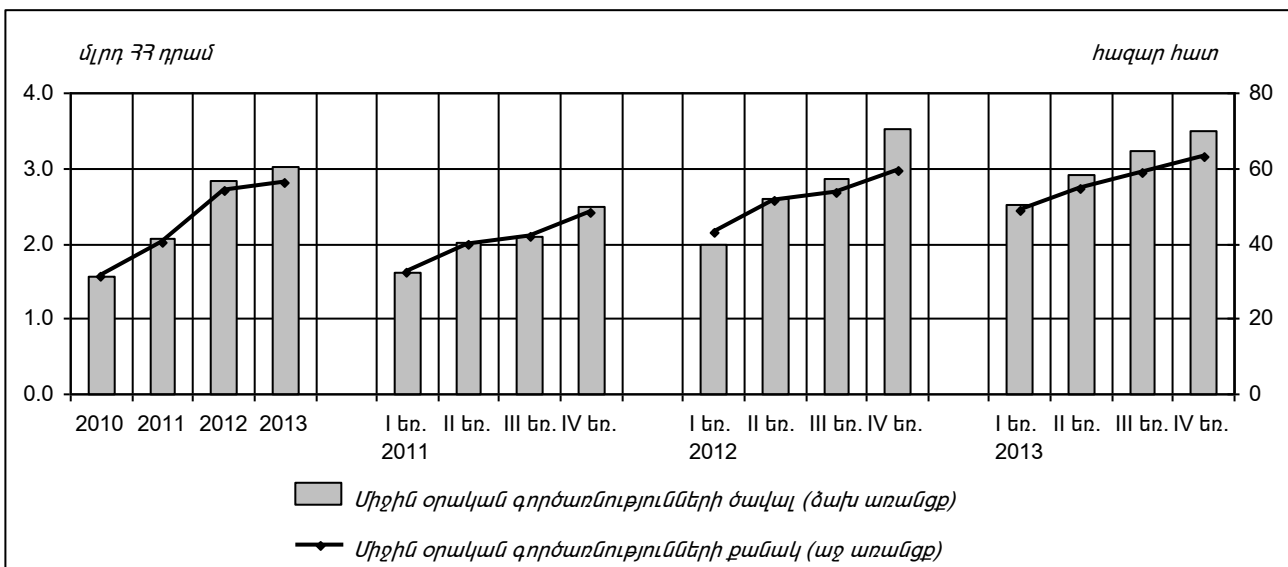
Շրջանառության մեջ գտնվող քարտերի ընդհանուր քանակը եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 1.6 մլն (նախորդ եռամսյակի համեմատ ավելացել է 2%-ով): Մասնավորապես՝ «ԱրՔա» քարտերի քանակը նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ չի փոփոխվել՝ կազմել է 565 հազար: Միջազգային քարտային համակարգերի քարտերի քանակն ավելացել է 3%-ով և կազմել 1.0 մլն: Այդ թվում՝ VISA-ն ավելացել է 4%-ով և կազմել 652 հազար, իսկ MasterCard-ը՝ 2%-ով և կազմել 300 հազար:

ՀՀ-ում գործող առևտրային բանկերի թողարկած վճարային քարտեր

2013 թ. չորրորդ եռամսյակում ՀՀ տարածքում վճարային քարտերով իրականացվել է 320.9 մլրդ դրամի 5.8 մլն գործառնություն: Այդ թվում՝ քարտերով անկանխիկ գործառնությունների ծավալը կազմել է 30.7 մլրդ դրամ: Նշված անկանխիկ գործառնությունների ծավալում ինտերնետ միջավայրում իրականացված գործառնությունների ծավալը կազմել է 7.2 մլրդ դրամ (այդ թվում՝ էլեկտրոնային առևտուր՝ 1.0 մլրդ դրամ, քարտից քարտ փոխանցումներ՝ 6.2 մլրդ դրամ): Քարտերով իրականացված անկանխիկ վճարումների ծավալը նախորդ տարվա չորրորդ եռամսյակի համեմատ ավելացել է 39%-ով և կազմել է քարտային գործառնությունների 10%-ը:

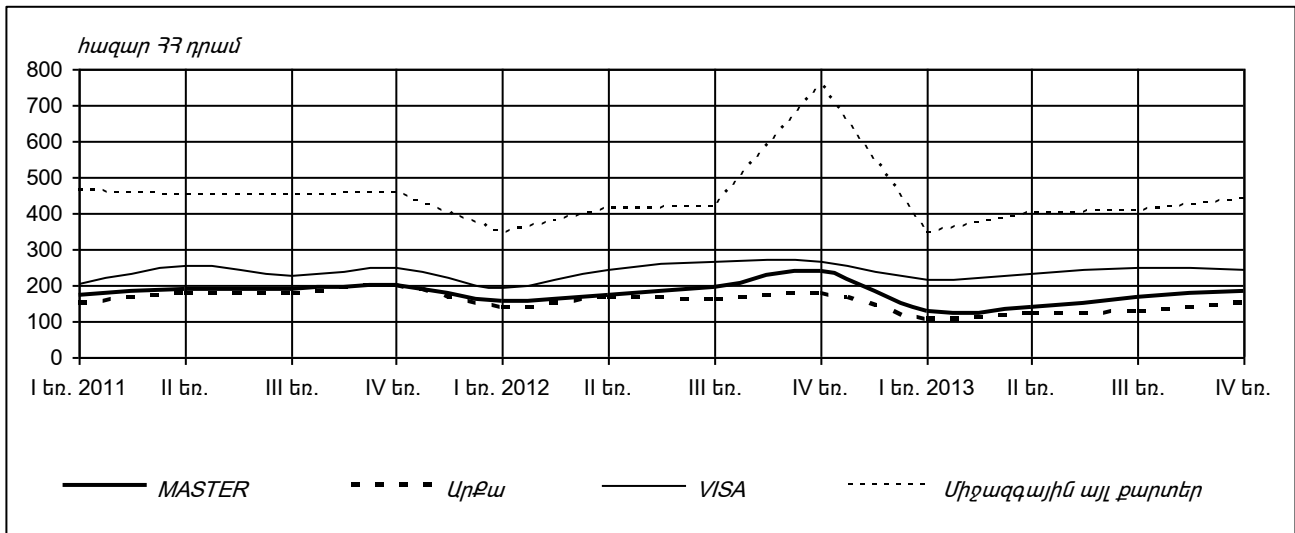
ՀՀ տարածքում վճարային քարտերով իրականացված միջին օրական գործառնությունները 2010 – 2013 թթ., ինչպես նաև 2011 - 2013 թթ. եռամսյակների ընթացքում

**ՀՀ տարածքում քարտեր սպասարկող սարքավորումների միջոցով կատարված գործառնությունները
(2013 թ. չորրորդ եռամսյակում)**

Սարքեր	Գործարքներ			
	ծավալը (մլն դրամ)	քանակը	այդ թվում՝ «ԱրՔա» քարտերով	
			ծավալը (մլն դրամ)	քանակը
Ավտոմատ գանձման սարքերի միջոցով	251966	4792187	66398	1559362
այդ թվում՝ անկանխիկ	370	106342	48	43980
POS – տերմինալների/իմպրինտերների միջոցով	61793	662341	17313	185095
այդ թվում՝ անկանխիկ	23194	532661	8016	124617
Ինտերնետ միջավայրում	7158	346595	1252	103044
Ընդամենը	320918	5801123	84963	1848
այդ թվում՝ անկանխիկ	30721	985598	9315	271641

**2011-2013 թթ. եռամսյակների ընթացքում մեկ վճարային քարտով (ՀՀ-ում գործող և արտասահմանյան բանկերի
կողմից թողարկված) կատարված գործառնությունների ծավալը**

«ԱրՔա» քարտերով կատարված գործառնությունների ծավալը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ նվազել է 3%-ով, իսկ քանակը՝ 5%-ով:

ՀՀ-ում գործող, ինչպես նաև արտասահմանյան բանկերի կողմից թողարկված քարտերով Հայաստանում իրականացված գործառնությունների ծավալը 2012 թ. չորրորդ եռամսյակի համեմատ նվազել է 1%-ով (կազմել է 320.9 մլրդ դրամ), իսկ քանակն ավելացել է 6%-ով (կազմել է 5.8 մլն): Միևնույն ժամանակ, ՀՀ-ում գործող բանկերի կողմից թողարկված քարտերով արտասահմանում կատարված գործառնությունների ծավալը և քանակը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ նվազել են 11%-ական տոկոսով՝ կազմելով համապատասխանաբար 15.3 մլրդ դրամ և 296 հազար:

ՀՀ-ում գործող, ինչպես նաև արտասահմանյան բանկերի կողմից թողարկված VISA քարտերով Հայաստանում իրականացված գործառնությունների ծավալը 2012 թ. չորրորդ եռամսյակի համեմատ ավելացել է 16%-ով (21.7 մլրդ դրամով) (քանակն ավելացել է 21%-ով (444 հազարով)), MasterCard-ով կատարված գործառնությունների ծավալը նվազել է 13%-ով (8.5 մլրդ դրամով) (քանակն ավելացել է 6%-ով (58 հազարով)), միջազգային այլ քարտերով կատարված գործառնությունների ծավալը նվազել է 39%-ով (13.3 մլրդ դրամով):

ՀՀ-ում գործող առևտրային բանկերի կողմից թողարկված VISA քարտերով արտասահմանում կատարված գործառնությունների ծավալը նախորդ տարվա չորրորդ եռամսյակի համեմատ ավելացել է 45%-ով (2.8 մլրդ դրամով) (քանակն ավելացել է 45%-ով (58 հազարով)), MasterCard-ով կատարված գործառնությունների ծավալը նվազել է 51%-ով (5.2 մլրդ դրամով) (քանակը նվազել է 48%-ով (95 հազարով)), իսկ միջազգային այլ քարտերով կատարված գործառնությունների ծավալն ավելացել է 57%-ով (456 մլն դրամով):

2013 թ. չորրորդ եռամսյակում վճարային քարտերով կատարված գործառնությունները

Վճարային քարտեր	Վճարային քարտերով կատարված գործառնությունները Հայաստանում (ՀՀ-ում գործող, ինչպես նաև արտասահմանյան բանկերի կողմից թողարկված քարտերով)		ՀՀ-ում գործող բանկերի կողմից թողարկված քարտերով գործառնությունները արտասահմանում	
	ծավալը (մլն դրամ)	քանակը	ծավալը (մլն դրամ)	քանակը
ԱրՔա	84963	1847501	-	-
այդ թվում՝ անկանխիկ	9315	271641	-	-
VISA	160605	2565642	9040	184698
այդ թվում՝ անկանխիկ	9958	369898	6230	153390
Mastercard	54255	1100160	5036	102595
այդ թվում՝ անկանխիկ	10262	330334	3742	87643
Միջազգային այլ քարտեր	21094	287820	1262	8999
այդ թվում՝ անկանխիկ	1186	13725	392	2997
Ընդամենը	320918	5801123	15338	296292
այդ թվում՝ անկանխիկ	30721	985598	10364	244030

**ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ
ԴՐԱՄԱԿԱՆ
ՓՈԽԱՆՑՈՒՄՆԵՐ**

ՀՀ տարածքում ֆիզիկական անձանց կողմից առանց բանկային հաշվի բացման փոխանցումներն իրականացվում են առևտրային բանկերի և դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների միջոցով:

Միջազգային դրամական փոխանցումների համակարգերին մասնակից առևտրային բանկերի և վճարահաշվարկային կազմակերպությունների միջոցով Հայաստանի Հանրապետություն փոխանցումների ծավալը 2013 թ. չորրորդ եռամսյակում կազմել է 213.7 մլրդ դրամ (քանակը՝ 916 հազար), որը մոտ 9 անգամ գերազանցել է արտասահման կատարված փոխանցումների ծավալը: Այդ համակարգերով ստացված միջոցների ծավալը նախորդ տարվա չորրորդ եռամսյակի համեմատ ավելացել է 12%-ով: Միջազգային դրամական փոխանցումների համակարգերով Հայաստանի Հանրապետություն կատարված մեկ փոխանցման միջին ծավալը կազմել է 233 հազար դրամ: Առևտրային բանկերի միջոցով միջազգային դրամական փոխանցումների համակարգերով դրամական միջոցների զուտ ներհոսքը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ ավելացել է 14%-ով և կազմել 189.5 մլրդ դրամ:

ՀՀ առևտրային բանկերի թղթակցային հաշիվներով իրականացված փոխանցումներում ֆիզիկական անձանց ուղղված վճարումները կազմել են 47.7 մլրդ դրամ՝ նախորդ տարվա չորրորդ եռամսյակի համեմատ նվազել են 36%-ով: Մեկ վճարման միջինը 3.2 մլն դրամ է (2012 թ. չորրորդ եռամսյակի համեմատ նվազել է 1.9 մլն դրամով): Բանկերի թղթակցային հաշիվներով ֆիզիկական անձանց փոխանցումներն արտասահման կազմել են 70.5 մլրդ դրամ՝ նախորդ տարվա չորրորդ եռամսյակի համեմատ 15%-ով (9.0 մլրդ դրամով) ավելի:

Ֆինանսական համակարգի կարգավորման դաշտի փոփոխություններ

2013 թվականի չորրորդ եռամսյակի ընթացքում ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդունվել, ինչպես նաև փոփոխվել և (կամ) լրացվել են հետևյալ իրավական ակտերը.

Ապահովագրական շուկայի կարգավորման դաշտում

1. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ փոփոխություն է կատարվել «Ապահովագրական գործունեության հիմնական տնտեսական նորմատիվների չափը, ձևավորման և հաշվարկման կարգը, վերաապահովագրողին չարգելված համարելու չափանիշները» կանոնակարգ 3/02-ում: Ըստ որոշման Կանոնակարգ 3/02-ով սահմանված դեպքերում ՆՀ նորմատիվի հաշվարկից վերաապահովագրողի մասնակցության չափը 100%-ով կարող է նվազեցվել մինչև 2015 թվականի հունվարի 1-ը:
2. ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշումներով հաստատվել են «Ապահովագրական ընկերությունից պարտադիր անուիտետի ժառանգման կարգը և անուիտետի ժառանգման դիմումի ձևը հաստատելու մասին», «Կուտակային կենսաթոշակային անուիտետի պայմանագրում ներառվող էական պայմանների մասին», «Անուիտետի մնացորդային գումարի հաշվարկման և այլ ապահովագրական ընկերության փոխանցման կարգի մասին» կարգերը: Որոշումներով սահմանվել են կենսաթոշակային անուիտետի պայմանագրին ներկայացվող պարտադիր պահանջները, ապահովագրական ընկերությունից պարտադիր անուիտետի ժառանգման կարգը, դիմումի ձևը, կենսաթոշակային անուիտետի մնացորդային գումարի հաշվարկման և այլ ապահովագրական ընկերության փոխանցման գործընթացները:

Արժեթղթերի շուկայի կարգավորման դաշտում

1. ՀՀ ԿԲ խորհրդի 10.12.2013 թ. թիվ 280-Ն որոշմամբ փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել «Պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդերի փայերի թողարկման ընթացակարգի նկատմամբ պահանջները, պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդի ակտիվների կառավարչի սեփական միջոցներից ներդրումները փայերի վերածման և փայերի մարման կարգը» կանոնակարգ 10/09-ում: Փոփոխություններն ու լրացումները հիմնականում պայմանավորված են 2012 թվականի նոյեմբերի 12-ին ընդունված օրենսդրական փաթեթով «Ներդրումային ֆոնդերի մասին» և «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» ՀՀ օրենքներում կատարված փոփոխություններով: Մասնավորապես, օրենքներում կատարված փոփոխությունների համաձայն՝ պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդերի փայերով գործարքներն իրականացվում են արդեն իսկ հայտնի գների հիման վրա, այլ ոչ թե փայով գործարք (ձեռքբերում, փոխանակում, հետգնում) կատարելու պահանջի ներկայացման պահից հետո հաշվարկված ու հրապարակված գների:
2. ՀՀ ԿԲ խորհրդի 10.12.2013 թ. թիվ 281-Ն որոշմամբ փոփոխություն և լրացումներ են կատարվել «Արժեթղթերի կենտրոնացված ռեեստրավարման և պահառության կարգը» կանոնակարգ 5/10-ում: Դրանց համաձայն՝ արժեթղթերի հաշվառման համակարգում գործառնություն իրականացնելու հանձնարարական կամ հարցում տալու լիազորագիրը կարող է նաև հաստատված չլինել նոտարական կարգով: Սակայն նման դեպքում հաշվի օպերատորը պարտավոր է ողջամիտ միջոցներ ձեռնարկել՝ լիազորության հավաստիությունը ստուգելու համար: Բացի դրանից, սահմանվել են նաև արժեթղթերի պահառության և ռեեստրի վարման պայմանագրերի դադարեցման պայմանները:
3. ՀՀ ԿԲ խորհրդի 10.12.2013 թ. թիվ 282-Ն որոշմամբ փոփոխություններ են կատարվել «Պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդերի մասնակիցների ռեեստրի վարման և հաշվի օպերատորների գործունեության կարգը» կանոնակարգ 5/15-ում, որոնց համաձայն՝ կենսաթոշակային ֆոնդերի մասնակիցների ռեեստրավարման հետ կապված փաստաթղթերի արխիվացման գործընթացը համապատասխանեց-

վում է արժեքների կենտրոնացված ռեստրավարման և պահառության համակարգում գործող արխիվացման կանոններին:

4. ՀՀ ԿԲ խորհրդի 10.12.2013 թ. թիվ 283-Ն որոշմամբ փոփոխություններ են կատարվել «Ազդագիր և հաշվետու թողարկողի հաշվետվություններ» կանոնակարգ 4/04-ում: Փոփոխությունների հիմնական նպատակն է մեղմացնել միջազգային կազմակերպությունների կողմից տեղեկությունների բացահայտման պահանջները, որն էլ կշահագործի վերջիններիս նոր թողարկումներ իրականացնելու ՀՀ արժեքների շուկայում:
5. ՀՀ ԿԲ խորհրդի 10.12.2013 թ. թիվ 284-Ն որոշմամբ փոփոխություններ են կատարվել «Պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդի ընտրության, պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդի փայերի փոխանակման, կենսաթոշակային հաշվի վերաբերյալ տեղեկությունների ստացման, կենսաթոշակի տեսակի ընտրության, մասնակցի միջոցները նախքան կենսաթոշակային տարիքը լրանալը միանվագ վճարի ձևով ստանալու, մասնակցի միջոցները օտարերկրյա կենսաթոշակային համակարգին միանվագ վճար կատարելու, ժառանգված կենսաթոշակային ֆոնդի փայերի ստացման դիմումների ձևերը և դրանց ներկայացման կարգը» կանոնակարգ 10/07-ում: Փոփոխությունների հիմնական նպատակն է մասնակիցների ռեստրը վարողին ներկայացվող դիմումների ձևերում ավելացնել կենսաթոշակային ֆոնդի մասնակիցների շահերի պաշտպանությանն ուղղված որոշ տեղեկություններ:
6. ՀՀ ԿԲ խորհրդի 24.12.2013 թ. թիվ 300-Ն որոշմամբ հաստատվել է «Ներդրումային ֆոնդի կառավարչի և պահառուի գործառույթների պատվիրակմանը նախնական համաձայնության տրամադրման համար ներկայացվող փաստաթղթերը, դրանց ներկայացման կարգը, նախնական համաձայնության տրամադրման կարգն ու պայմանները» կանոնակարգ 10/13-ը: Կանոնակարգով սահմանվել են ներդրումային ֆոնդի կառավարչի և պահառուի գործառույթների պատվիրակման այնպիսի կարգ և պայմաններ, որոնք հնարավորինս կզսպեն պատվիրակման հետ կապված ռիսկերը:
7. ՀՀ ԿԲ խորհրդի 24.12.2013 թ. թիվ 301-Ն որոշմամբ հաստատվել է «Ներդրումային ֆոնդի կառավարչի կողմից իր և իր կողմից կառավարվող ֆոնդերի մասին Կենտրոնական բանկ ներկայացվող հաշվետվությունները, դրանց ձևերը, բովանդակությունը, ներկայացման կարգը, ժամկետները և պարբերականությունը, կառավարչի կողմից առանձին որոշումների կայացման մասին Կենտրոնական բանկին լրացուցիչ տեղեկությունների տրամադրման կարգը» կանոնակարգ 10/03-ը: Սույն կանոնակարգով սահմանվել են ներդրումային ֆոնդի կառավարչի կողմից իր և իր կողմից կառավարվող ֆոնդերի մասին Կենտրոնական բանկ ներկայացվող հաշվետվությունների ձևաչափերը և դրանց լրացման կարգը: Կանոնակարգով սահմանված հաշվետվությունները հնարավորություն կտան ներդրումային ֆոնդերի, ինչպես նաև դրանց կառավարիչների նկատմամբ արդյունավետ վերահսկողության համար ապահովելու անհրաժեշտ տեղեկություններ:
8. ՀՀ ԿԲ խորհրդի 24/12/2013 թ. թիվ 309-Ն որոշմամբ ընդունվել է «Պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդի ակտիվների հաշվին կատարվող ծախսերի կազմն ու առավելագույն չափը» կանոնակարգ 10/12-ը: Կանոնակարգի նպատակն է ապահովել պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդի ակտիվների օգտագործման արդյունավետությունը, թափանցիկությունն ու վերահսկելիությունը, ինչպես նաև պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարիչների միջև համադրելիությունը:
9. ՀՀ ԿԲ խորհրդի 24/12/2013 թ. թիվ 310-Ն որոշմամբ հաստատվել է պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդի ընտրություն չկատարած մասնակիցների՝ ֆոնդերի կառավարիչների միջև բաշխման կարգը: Կարգի ընդունման նպատակը կուտակային կենսաթոշակային համակարգում բավարար մրցակցության և համակարգի կայունության ապահովումն է, ինչպես նաև սկզբնական շրջանում պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդերի կառավարման ծախսատարության նվազեցումը:
10. ՀՀ ԿԲ խորհրդի 27/12/2013 թ. թիվ 313-Ն որոշմամբ ընդունվել է «Կամավոր կենսաթոշակային ֆոնդի ակտիվների հաշվին կատարվող ծախսերի ուղղությունները և այդ ծախսերի ու կամավոր կենսաթոշակային ֆոնդի ակտիվների հաշվին կատարվող վճարների առավելագույն չափերը» կանոնակարգ 10/25-ը, որի նպատակն է ապահովել կամավոր կենսաթոշակային ֆոնդի ակտիվների օգտագործման արդյունավետությունն ու թափանցիկությունը:
11. ՀՀ ԿԲ խորհրդի 27.12.2013 թ. թիվ 314-Ն որոշմամբ հաստատվել է «Կուտակային կենսաթոշակը միանվագ վճարի տեսքով վճարվելու դեպքում մասնակիցների ռեստրը վարողի կողմից միանվագ վճարի կատարման կարգը» կանոնակարգ 10/08-ը: Նպատակ ունենալով ապահովել մասնակիցների ռեստրը վարողի կողմից միանվագ վճարի կատարման միասնական ընթացակարգ՝ կանոնակարգով սահմանվել է կենսաթոշակային տարիքը լրանալուց հետո մասնակցի կողմից միանվագ վճարի տեսքով կենսաթոշակի ստացման դեպքում մասնակիցների ռեստրը վարողի կողմից միանվագ վճար կատարելու կարգը:

12. ՀՀ ԿԲ խորհրդի 27.12.2013 թ. թիվ 315-Ն որոշմամբ հաստատվել է «Պարտադիր կամ կամավոր կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարման թույլտվությունն ուժը կորցրած ճանաչելու համար Կենտրոնական բանկի նախնական համաձայնության ստացման կարգը և պայմանները, պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարման փոխանցման նպատակով կառավարչի ընտրության մրցույթի անցկացման կարգը»: Նշված իրավական ակտը սահմանում է ներդրումային ֆոնդի կառավարչի՝ պարտադիր կամ կամավոր կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարման թույլտվությունն ուժը կորցրած ճանաչելու համար Կենտրոնական բանկի նախնական համաձայնության տրամադրման համար պահանջվող փաստաթղթերը և տեղեկությունները Կենտրոնական բանկ ներկայացնելու կարգը, ինչպես նաև Կենտրոնական բանկի կողմից նախնական համաձայնության տրամադրման կարգը: Իրավական ակտով սահմանվել է նաև ներդրումային ֆոնդի կառավարչի կողմից պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարման փոխանցման նպատակով նոր կառավարչի ընտրության մրցույթն անցկացնելու ընթացակարգը: Նշված իրավական ակտերը նպատակ ունեն ապահովել թույլտվությունն ուժը կորցրած ճանաչելու և նոր կառավարչի ընտրության մրցույթն անցկացնելու գործընթացների արդյունքում ֆոնդի մասնակիցների իրավունքների և օրինական շահերի պաշտպանությունը, նշված գործընթացների իրականացման արդյունքում առաջացող ռիսկերի նկատմամբ Կենտրոնական բանկի կողմից արդյունավետ վերահսկողությունը, ինչպես նաև այդ գործընթացների թափանցիկությունը:
13. ՀՀ ԿԲ խորհրդի 27.12.2013 թ. թիվ 316-Ն որոշմամբ հաստատվել է «Ֆոնդի պահառության պայմանագրի գործողության դադարեցման համար Կենտրոնական բանկի խորհրդի նախնական համաձայնության տրամադրման կարգը», որով սահմանվել են ներդրումային ֆոնդի կառավարչի կողմից ֆոնդի պահառության պայմանագրի գործողության դադարեցման համար Կենտրոնական բանկի խորհրդի նախնական համաձայնության տրամադրման համար պահանջվող փաստաթղթերը և տեղեկությունները Կենտրոնական բանկ ներկայացնելու կարգը, ինչպես նաև Կենտրոնական բանկի կողմից նախնական համաձայնության տրամադրման կարգը: Կարգի ընդունման նպատակն է ապահովել կառավարչի և ֆոնդի պահառուի միջև կնքված ֆոնդի պահառության պայմանագրի գործողության դադարեցման ընթացքում ֆոնդի մասնակիցների իրավունքների և օրինական շահերի պաշտպանությունը, ֆոնդի պահառության գործընթացը իրականացնելիս առաջացող ռիսկերի նկատմամբ Կենտրոնական բանկի կողմից վերահսկողության արդյունավետությունը:
14. ՀՀ ԿԲ խորհրդի 27/12/2013 թ. թիվ 320-Ն որոշմամբ հաստատվել է կուտակային կենսաթոշակային ավանդի գումարը այլ բանկում բացված կուտակային կենսաթոշակային ավանդային հաշվին փոխանցելու համար բանկի կողմից գանձվող վճարի առավելագույն չափը, որի նպատակը կամավոր կենսաթոշակային խնայողությունների օգտագործման արդյունավետությունն ապահովելն է:
15. ՀՀ ԿԲ խորհրդի 27/12/2013 թ. թիվ 321-Ն որոշմամբ ընդունվել է «Ներդրումային ֆոնդի և դրա կառավարչի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի ընտրության կարգը» կանոնակարգ 10/18-ը: Կանոնակարգի նպատակը ներդրումային ֆոնդերի և դրանց կառավարիչների գործունեության թափանցիկության և դրանց կողմից հրապարակվող տեղեկությունների արժանահավատության ապահովումն է:
16. ՀՀ ԿԲ խորհրդի 27.12.2013 թ. թիվ 322-Ն որոշմամբ հաստատվել է «Կենսաթոշակային ֆոնդերի կառավարիչների կողմից մասնակիցներին ներկայացվող և հրապարակվող հաշվետվությունների կազմման և ներկայացման կարգը»: Նպատակ ունենալով հստակեցնել կենսաթոշակային ֆոնդերի կառավարիչների կողմից հաշվետվությունների հրապարակման կանոնները՝ սույն կարգով սահմանվել է, որ կենսաթոշակային ֆոնդի մասնակիցներին ներկայացվող և հրապարակվող հաշվետվությունները պետք է կազմվեն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան:
17. ՀՀ ԿԲ խորհրդի 27/12/2013 թ. թիվ 323-Ն որոշմամբ հաստատվել է ներդրումային ֆոնդի և յուրաքանչյուր ենթաֆոնդի զուտ ակտիվների նվազագույն արժեքը: Դրա սահմանումը նպատակաուղղված է ներդրումային ֆոնդերի ֆինանսական կայունության ապահովմանը:
18. ՀՀ ԿԲ խորհրդի 27.12.2013 թ. թիվ 324-Ն որոշմամբ հաստատվել է «Ներդրումային ֆոնդի կառավարչի ներքին հսկողության և ռիսկերի կառավարման համակարգի նկատմամբ նվազագույն պահանջները» կանոնակարգ 10/06-ը: Կանոնակարգով սահմանվել են հրապարակային ֆոնդերի (այդ թվում՝ պարտադիր և կամավոր կենսաթոշակային ֆոնդեր) կառավարում իրականացնող ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների ռիսկերի կառավարման նկատմամբ ընդհանուր պահանջներ՝ ներառելով ներքին հսկողության, մշտադիտարկման, հաշվետվողականության և հաղորդակցության գործընթացները: Կանոնակարգի նպատակն է ներդրումային ֆոնդի կառավարչի մոտ ապահովել այնպիսի մե-

խանդավոր, որոնք հնարավորինս կզսպեն կառավարչի գործունեության ռիսկայնությունը և կնպաստեն ֆոնդերի կառավարման արդյունավետությանը:

19. ՀՀ ԿԲ խորհրդի 27.12.2013 թ. թիվ 325-Ն որոշմամբ հաստատվել է «Երաշխիքային ֆոնդը կառավարող անձի և Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի միջև տեղեկությունների փոխանակման ձևը և կարգը» կանոնակարգ 10/20-ը: Կանոնակարգով սահմանվել են պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդի մասնակիցների կուտակային վճարների վերադարձելիությունը երաշխավորող ֆոնդը կառավարող անձի և Կենտրոնական բանկի միջև տեղեկությունների փոխանակման ձևը և կարգը՝ երաշխավորող ֆոնդի արդյունավետ գործունեության համար անհրաժեշտ տեղեկությունների ապահովման նպատակով:
20. ՀՀ ԿԲ խորհրդի 27.12.2013 թ. թիվ 326-Ն որոշմամբ հաստատվել է «Երաշխիքային ֆոնդը կառավարող անձին կենսաթոշակային գաղտնիքի տրամադրման կարգը» կանոնակարգ 10/21-ը: Մասնավորապես՝ կանոնակարգով սահմանվել է երաշխիքային ֆոնդը կառավարող անձին Կենտրոնական բանկից կամ կենսաթոշակային գաղտնիքին տիրապետող այլ անձանցից կենսաթոշակային գաղտնիք կազմող տեղեկությունների տրամադրման կարգը՝ երաշխավորող ֆոնդի արդյունավետ գործունեությունը ապահովելու նպատակով:
21. ՀՀ ԿԲ խորհրդի 27.12.2013 թ. թիվ 327-Ն որոշմամբ հաստատվել է «Ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների միացման կարգը» կանոնակարգ 10/22-ը: Կանոնակարգով սահմանվել են ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների կողմից միացման պայմանագրի կնքման համար նախնական համաձայնություն ստանալու նպատակով Կենտրոնական բանկ ներկայացվող տեղեկությունները, դրանց ներկայացման կարգը և պայմանները, ինչպես նաև միացման մասին հայտարարության հրապարակման ընթացակարգը: Կանոնակարգի սահմանման նպատակն է ապահովել ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների միացման գործընթացի ամբողջականությունը, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից այդ գործընթացի արդյունավետ վերահսկողությունը:
22. ՀՀ ԿԲ խորհրդի 27.12.2013 թ. թիվ 328-Ն որոշմամբ հաստատվել է «Ներդրումային ֆոնդի կառավարչի ինքնալուծարման նախնական համաձայնության, ինքնալուծարման թույլտվության տրամադրման համար պահանջվող փաստաթղթերը և տեղեկությունները, լուծարային հանձնաժողովի (կառավարչի) հաշվետվությունների ձևերը, ներկայացման կարգը, հաճախականությունը և ժամկետները, լուծարային հանձնաժողովի (կառավարչի) կողմից հրապարակվող տեղեկությունները, հրապարակման կարգը և ձևը» կանոնակարգ 10/23-ը: Կանոնակարգի մշակումը նպատակ ունի ապահովել ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների ինքնալուծարման (լուծարման) գործընթացի արդյունքում ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների պարտատերերի իրավունքների և օրինական շահերի պաշտպանությունը, ինչպես նաև ինքնալուծարման (լուծարման) գործընթացի իրականացման արդյունքում առաջացող ռիսկերի նկատմամբ Կենտրոնական բանկի կողմից արդյունավետ վերահսկողությունը:
23. ՀՀ ԿԲ խորհրդի 27.12.2013 թ. թիվ 329-Ն որոշմամբ հաստատվել է «Ներդրումային ֆոնդի կառավարումն այլ կառավարչի փոխանցմանը նախնական համաձայնության տրամադրման կարգը, նախնական համաձայնություն ստանալու համար փաստաթղթերի և տեղեկությունների ներկայացման ձևն ու կարգը» կանոնակարգ 10/24-ը: Կանոնակարգով սահմանվել է ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների կողմից ֆոնդի կառավարումը այլ կառավարչի փոխանցմանը Կենտրոնական բանկի կողմից նախնական համաձայնության տրամադրման կարգը, որի նպատակն է ապահովել ֆոնդի կառավարումն այլ կառավարչի փոխանցման ընթացակարգի արդյունավետությունը:
24. ՀՀ ԿԲ խորհրդի 27/12/2013 թ. թիվ 333-Ն որոշմամբ հաստատվել են պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդերի ակտիվների պահառության ընդհանուր կանոնները: Դրանց սահմանման նպատակն է նվազագույնի հասցնել պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդերի ակտիվների պահառության ժամանակ առաջացող ռիսկերը:

Վճարահաշվարկային համակարգի կարգավորման դաշտում

1. ՀՀ ԿԲ խորհրդի 2013 թ. դեկտեմբերի 10-ի թիվ 279-Ն որոշմամբ փոփոխություններ են կատարվել «Հայաստանի Հանրապետության պետական (զանձապետական) կարճաժամկետ, միջին ժամկետայնության և երկարաժամկետ արժեկտրոնային պարտատոմսերի առաջնային տեղաբաշխման, հետգնման աճուրդի, հետգնման կազմակերպման և մարման սպասարկման», «Հայաստանի Հանրապետության պետական պարտատոմսերի պահառության գործունեության», «Հայաստանի Հանրապետու-

թյան պետական պարտատոմսերի գրավի հետ կապված գործառնությունների իրականացման», «Պետական արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկների համակարգում կիրառվող հաշվեհամարների կոդավորման», «Հայաստանի Հանրապետության պետական պարտատոմսերի երկրորդային շուկայում շրջանառության» և «Պետական պարտատոմսերով գործառնություններում կիրառվող փաստաթղթերի նվազագույն վավերապայմանների մասին» կարգերում, որոնց նպատակն է եղել հնարավորություն ընձեռել Կենտրոնական դեպոզիտարիային վարելու պետական արժեթղթերի անվանատիրոջ հաշիվներ՝ պետական արժեթղթերն օտարերկրյա ներդրողներին հասանելի դարձնելու նպատակով և կենսաթոշակային բարեփոխումների իրականացման անհրաժեշտությունից ելնելով:

Սպառողների շահերի պաշտպանության կարգավորման դաշտում

1. Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի խորհրդի որոշմամբ փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2009 թվականի հունիսի 2-ի թիվ 166-Ն որոշմամբ հաստատված «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ապահովագրական ընկերությունների, ապահովագրական բրոքերների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդերի կառավարիչների, Կենտրոնական դեպոզիտարիայի և դրամական փոխանցումներ իրականացնող վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից տեղեկությունների հրապարակումը» կանոնակարգ 8/03-ում:

Համաձայն փոփոխությունների և լրացումների՝ սահմանվել են Կենտրոնական դեպոզիտարիայի կողմից իր ինտերնետային կայքում և տեղեկատվական ամփոփագրերում ներկայացվող նվազագույն տեղեկությունները:

2. ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի որոշմամբ հաստատվել է «Պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային բաղադրիչի մասնակիցների ռեեստրը վարողի կողմից պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային բաղադրիչի մասնակցի անունից կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարիչ և կենսաթոշակային ֆոնդ ընտրելու մասին մասնակցին տրամադրվող տեղեկատվությանը ներկայացվող ընդհանուր պահանջները» կանոնակարգ 8/05.1-ը:

Կանոնակարգ 8/05.1-ով սահմանվել են պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային բաղադրիչի մասնակցի կողմից կենսաթոշակային ֆոնդի կառավարիչի և կենսաթոշակային ֆոնդի ընտրություն չկատարելու դեպքում պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային բաղադրիչի մասնակիցների ռեեստրը վարողի կողմից գրավոր տեղեկացման ենթակա տեղեկատվությանը ներկայացվող ընդհանուր պահանջները, մասնակիցների ռեեստրը վարողի կողմից կենսաթոշակային ֆոնդի ընտրություն չկատարած մասնակցին ուղղված մամակի օրինակելի ձևը:

Ֆինանսական համակարգի ցուցանիշներ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ ԵՎ ԿԱՌՈՒՅՎԱԾՔԸ

ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ	31.12.2012	31.03.2013	30.06.2013	30.09.2013	31.12.2013
Բանկերի քանակը	22	22	22	22	22
Բանկերի քանակն ըստ կազմակերպչիրավական ձևի	22	22	22	22	22
ԲԲԸ	4	4	4	4	4
ՓԲԸ	17	17	17	17	17
ՍՊԸ	1	1	1	1	1
Կոոպերատիվ	0	0	0	0	0
Օտարերկրյա փայատերերի մասնակցությամբ	20	20	20	20	20
այդ թվում՝ 50%-ից ավելի	15	15	15	15	15
այդ թվում՝ 95%-ից ավելի	12	12	12	12	12
Բանկերի կանոնադրական հիմնադրամներում օտարերկրյա մասնակիցների բաժինը (տոկոսներով)	73.4	73.4	73.2	74.3	74.6
Վարկային կազմակերպությունների քանակը	32	33	33	33	33
Օտարերկրյա փայատերերի մասնակցությամբ	13	13	13	13	13
այդ թվում՝ 50%-ից ավելի	8	8	8	8	8
այդ թվում՝ 95%-ից ավելի	5	5	5	5	5
Վարկային կազմակերպությունների կանոնադրական հիմնադրամներում օտարերկրյա մասնակիցների բաժինը (տոկոսներով)	33.2	30.5	28.8	27.9	22.8
Ապահովագրական ընկերությունների քանակը	7	7	7	7	7
այդ թվում՝ կյանքի ապահովագրության լիցենզիա ունեցող	0	0	0	0	0
այդ թվում՝ ոչ կյանքի ապահովագրության լիցենզիա ունեցող	7	7	7	7	7
Օտարերկրյա փայատերերի մասնակցությամբ	4	4	4	4	4
այդ թվում՝ 50%-ից ավելի	3	3	3	3	3
այդ թվում՝ 95%-ից ավելի	3	3	3	3	3
Ապահովագրական բրոքերներ	3	3	2	2	2
Արժեթղթերի շուկայում ներդրումային ծառայություն մատուցող անձինք	30	30	30	29	29
այդ թվում՝ ներդրումային ծառայություն մատուցող անձ/բանկ/	21	21	21	21	21
այդ թվում՝ ներդրումային ծառայություն մատուցող ընկերություն	9	9	9	8	8
Հաշվետու թողարկող հանդիսացող ընկերությունների քանակը	14	14	15	15	15
Գրավատների քանակը	143	141	147	148	147
Ժամանակաշրջանի ընթացքում լիցենզավորված	1	1	0	0	0
Ժամանակաշրջանի ընթացքում լիցենզիան ուժը կորցրած ճանաչված	3	2	2	0	0
Փոխանակման կետերի քանակը ¹	238	244	239	238	236
Ժամանակաշրջանի ընթացքում լիցենզավորված	1	3	0	0	3
Ժամանակաշրջանի ընթացքում լիցենզիան ուժը կորցրած ճանաչված	1	16	0	0	5
Արժույթային դիլերների քանակը	0	0	0	0	0
Դրամական փոխանցումներ իրականացնող կազմակերպություններ	7	7	8	8	8

¹ Ներկայացված են գործող փոխանակման կետերը:

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

(մլն ՀՀ դրամ)

ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ	2012 թ. III եռամսյակ	2012 թ. IV եռամսյակ	2013 թ. I եռամսյակ	2013 թ. II եռամսյակ	2013 թ. III եռամսյակ	2013 թ. IV եռամսյակ
Միջին եռամսյակային ակտիվներ ¹	2255015	2402395	2530541	2577843	2658387	2792562
Միջին եռամսյակային վարկեր	1438628	1502184	1567966	1603713	1625900	1665708
Միջին եռամսյակային պարտավորություններ	1881318	2015263	2136970	2174152	2234384	2348796
Միջին եռամսյակային ավանդներ	1032604	1115606	1203159	1279005	1333229	1423788
Միջին եռամսյակային կապիտալ	373696	387132	393571	403691	424003	443766
Առևտրային բանկերի միջին եռամսյակային ընդհանուր կապիտալի համարժեքության նորմատիվային ցուցանիշ	17.0%	17.1%	16.5%	16.3%	16.4%	16.7%
Առևտրային բանկերի միջին եռամսյակային ընդհանուր իրացվելիության նորմատիվային ցուցանիշ	25.1%	25.6%	26.0%	26.0%	26.7%	28.0%
Առևտրային բանկերի միջին եռամսյակային ընթացիկ իրացվելիության նորմատիվային ցուցանիշ	123.6%	127.3%	135.6%	128.9%	129.5%	141.9%

¹ Միջին եռամսյակային ցուցանիշները հաշվարկվում են եռամսյակի երեք ամիսների մեծությունների միջինացմամբ:

ՀՀ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԲԱՆԿԵՐԻ¹ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆԸ

(մլն ՀՀ դրամ)

ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ	31.03.2013	30.06.2013	30.09.2013	31.12.2013	Փոփոխություն 31.12.13 – 30.09.13
Հաշվեկշռային կապիտալ	393589	413189	428733	456033	27299
Կանոնադրական հիմնադրամ	244127	251627	258232	263030	4798
Շահույթ / վնաս², այդ թվում՝	109013	118048	127324	136138	8814
Հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթ (վնաս)	42518	12145	24356	37841	13485
Տոկոսային եկամուտներ	225728	123720	188632	254956	66324
Տոկոսային ծախսեր	111165	65459	99883	135120	35237
Ոչ տոկոսային եկամուտներ	56481	30033	46778	67385	20607
Ոչ տոկոսային ծախսեր	96649	51166	77064	106727	29663
Այլ ծախսեր ³	31876	24984	34107	42314	8207
Ընդհանուր պարտավորություններ, այդ թվում՝	2077042	2227542	2289427	2487702	198275
Բանկերի թղթակցային հաշիվներ	7292	7581	10878	10404	-474
Այլ պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ (ներառյալ՝ ԿԲ)	453044	407244	427974	416084	-11890
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	289329	299581	308852	339448	30596
Ցպահանջ պարտավորություններ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	355599	482256	442451	522137	79686
Ժամկետային ավանդներ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	776848	856208	921242	999118	77876
Ընդհանուր ակտիվներ, այդ թվում՝	2470631	2640731	2718160	2943734	225574
Կանխիկ դրամական միջոցներ	99041	94309	98317	110005	11689
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում (ներառյալ՝ ԿԲ)	322718	401681	440260	549465	109205
Այլ պահանջներ բանկերի նկատմամբ (ներառյալ՝ ԿԲ)	105213	111115	96436	81190	-15246
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	34468	42252	39639	41372	1733
Պետական արժեթղթեր, այդ թվում	178384	186919	201323	225674	24352
Այլ արժեթղթեր	5681	6618	14864	17062	2198
Վարկեր իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց	1535190	1610012	1632067	1708881	76814
Վարկային ներդրումներ, այդ թվում՝	1627588	1719523	1742254	1792397	50144
1. Ստանդարտ	1569216	1618383	1647564	1712712	65149
2. Հսկվող	26525	63287	46357	41364	-4992
3. Ոչ ստանդարտ	18998	22681	34956	19534	-15422
4. Կասկածելի	12849	15173	13378	18787	5409

¹ Հաշվարկներում ընդգրկված են 22 բանկի ցուցանիշներ:

² Ներառված է նախորդ և ընթացիկ ժամանակաշրջանի շահույթի (վնասի) գումարը:

³ Տվյալներում ընդգրկված են ակտիվների զուտ մասհանումները և շահութահարկը:

ՀՀ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆԸ

(մլն ՀՀ դրամ)

ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ	31.03.2013	30.06.2013	30.09.2013	31.12.2013	Փոփոխություն 31.12.13 – 30.09.13
Հաշվեկշռային կապիտալ	62877	69118	73809	77598	3790
Կանոնադրական հիմնադրամ	50300	54816	58649	60783	2133
Շահույթ / վնաս¹, այդ թվում՝	10982	12339	12976	14166	1190
Հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթ (վնաս)	4810	1639	4398	5747	1349
Տոկոսային եկամուտներ	20349	5765	18819	25554	6735
Տոկոսային ծախսեր	7504	2200	7137	9873	2736
Ոչ տոկոսային եկամուտներ	6307	1775	5079	7176	2097
Ոչ տոկոսային ծախսեր	10866	2884	9523	13385	3861
Ջուտ մասհանումներ	2058	579	1960	2183	223
Այլ ծախսեր ²	1418	239	880	1543	664
Ընդհանուր պարտավորություններ, այդ թվում՝	105654	110725	122596	132243	9647
Բանկերից ներգրաված միջոցներ	35979	35375	42416	40399	-2017
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված միջոցներ	26511	28222	31487	37994	6507
Ցպահանջ պարտավորություններ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց նկատմամբ	681	732	827	877	50
Ժամկետային պարտավորություններ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց նկատմամբ	24212	26703	26438	28046	1607
Ընդհանուր ակտիվներ, այդ թվում՝	168531	179843	196405	209842	13436
Կանխիկ դրամական միջոցներ	312	496	855	830	-25
Բանկային հաշիվներ	3771	4454	7676	7059	-617
Այլ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	40565	40787	46827	53183	6356
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4120	4110	5083	5541	458
Վարկեր	104912	112982	119552	126997	7445
Ֆինանսական վարձակալություն	8332	9316	8905	8678	-227
Պետական արժեթղթեր	2502	2881	3126	3506	380
Այլ արժեթղթեր	30	446	127	124	-3
Վարկային ներդրումներ, այդ թվում՝	149867	159191	172850	187063	14213
Ստանդարտ	144560	153647	165613	179641	14028
Հսկվող	3013	2785	3806	4467	661
Ոչ ստանդարտ	1301	1605	2011	1547	-464
Կասկածելի	993	1154	1420	1408	-12

¹ Ներառված է նախորդ և ընթացիկ ժամանակաշրջանի շահույթի (վնասի) գումարը:

² Տվյալներում ընդգրկված են ակտիվների զուտ մասհանումները և շահութահարկը:

ՀՀ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ

(մլն ՀՀ դրամ)

ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ	31.03.2013	30.06.2013	30.09.2013	31.12.2013	Փոփոխություն (31.12.2013) - (30.09.2013)
Դրամական միջոցներ	48	56	57	215	158
Բանկային հաշիվներ	1148	889	771	967	196
Ուղղակի ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	7300	11728	9583	7504	-2079
Համաապահովագրողներից ստացվելիք ապահովագրավճարներ	0	0	0	0	0
Վերաապահովագրողներից ստացվելիք գումարներ	150	128	90	115	25
Հատուցումների գծով պահանջներ	495	549	679	516	-163
Սուբրոգացիայի հետևանքով առաջացած պահանջներ	365	440	474	538	64
Ավանդներ բանկերում	15363	14887	13711	15326	1615
Տրամադրված փոխառություններ	621	1196	1391	1672	281
Ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթեր	4266	4942	5386	5657	271
Արժեթղթեր	2313	1337	1646	4009	2362
Հնարավոր կորուստների անհավաքագրելիության պահուստներ	-605	-723	-690	-572	118
Վերաապահովագրողի բաժինը ապահովագրական պահուստներում	2040	2326	2364	2662	298
Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	558	613	568	639	71
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր և ապահովագրության գծով կանխավճարներ	3153	3579	2854	2821	-33
Հիմնական միջոցներ	3065	3094	2912	2951	38
Այլ ակտիվներ	2955	5208	5056	4989	-66
Ընդամենը ակտիվներ	43238	50250	46851	50007	3156
Դրամ	37537	44727	41300	44733	3433
Արտարժույթ	5701	5524	5551	5273	-277
Վճարվելիք հատուցումներ	272	273	354	232	-122
Վճարվելիք գումարներ միջնորդներին	707	937	768	780	12
Հետ վերադարձվող ապահովագրավճարներ	74	87	90	109	19
Համաապահովագրողներին, վերաապահովագրողներին փոխանցվելիք ապահովագրավճարներ	1177	1126	1184	1625	440
Փոխառություններ և վարկեր	2093	3634	3371	4708	1337
Տեխնիկական պահուստներ, այդ թվում՝	18603	22287	19151	17219	-1932
ԶԱՊ	13655	16726	13716	12196	-1520
Պահանջների պահուստներ	3772	4383	4406	4467	61
Մաթեմատիկական պահուստ	0	0	0	0	0
Այլ պահուստներ	1176	1179	1030	557	-473
Ռեպո համաձայնագրեր	4197	4976	5587	5612	25
Այլ պարտավորություններ	2055	0	2560	3753	1193
Ընդամենը պարտավորություններ	29176	35916	33066	34038	972
Դրամ	26596	33399	30467	31141	674
Արտարժույթ	2581	2517	2599	2897	298
Կանոնադրական կապիտալ	11430	13232	13232	14732	1500
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի չբաշխված շահույթ/վնաս	330	-278	-648	-894	-246
Նախորդ ժամանակաշրջանի չբաշխված շահույթ/վնաս	1594	683	683	846	163
Այլ	707	698	518	1284	767
Ընդամենը սեփական կապիտալ	14062	14335	13785	15968	2183
Ապահովագրական գումարներ	8026868	8275608	8677460	8160516	401852
Ապահովագրավճարների համախառն մեծությունը	11408	22708	28374	35753	5666
Վերաապահովագրողին փոխանցված ապահովագրավճարներ	751	1318	2001	3251	683
Ապահովագրական հատուցումների համախառն մեծությունը	4916	9656	14599	19719	4943
Վերաապահովագրողի բաժինն ապահովագրական հատուցումներում	169	372	637	820	265

ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՄԱՏՈՒՑՈՂ ԱՆՁԱՆՑ ԴԻՄՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

(մլն ՀՀ դրամ)

ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ	30.06.2013	30.09.2013	31.12.2013	Փոփոխություն (31.12.2013) - (30.09.2013)
Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ	4167	4324	5168	157
Զբաղիված շահույթ (վնաս), այդ թվում՝	644	709	1021	66
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի շահույթ	309	529	874	220
Միջնորդավճարներ և եկամուտներ ՆԾ մատուցումից	749	824	871	74
Արժեթղթերի վաճառքից ստացված զուտ եկամուտներ	392	1074	1219	683
Կանոնադրական կապիտալ	2942	2170	2954	-772
Ընդհանուր պարտավորություններ	23324	23095	21871	-229
Ռեզիդենտ բանկերից ներգրաված վարկեր	1860	527	314	-1334
Պարտավորություններ ռեպո համաձայնագրերի գծով	20938	22054	21001	1117
Հաշվեկշռային ընդհանուր ակտիվներ	27491	27419	27039	-72
Կանխիկ դրամական միջոցներ	2	2	6	0
Բանկային հաշիվներ	477	548	475	72
Ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժեթղթեր	21235	22079	20306	844
Ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթեր	-	0	0	0
Պետական արժեթղթեր	3000	1723	2894	-1277
Այլ արժեթղթեր	816	727	1242	-89

ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՄԱՏՈՒՑՈՂ ԱՆՁԱՆՑ ԿՈՂՄԻՑ ԿՆՔՎԱԾ ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐ

(մլն ՀՀ դրամ)

ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ	2013			
	I եռ.	II եռ.	III եռ.	IV եռ.
ՆԲ կողմից կնքված գործարքներ	1123353	1344317	1368551	1439286
բաժնային արժեթղթեր	2498	5765	6030	4292
այդ թվում՝ բորսայական	834	193	116	2
կորպորատիվ պարտատոմսեր	77045	99994	46722	27207
այդ թվում՝ բորսայական	1111	1523	847	2473
պետական պարտատոմսեր	89386	105080	72232	125566
այդ թվում՝ բորսայական	639	3320	3691	21578
ռեպո/հակադարձ ռեպո գործարքներ ¹	954424	1133478	1243567	1282222
այդ թվում՝ բորսայական	9	727	200	934
ՆԸ կողմից կնքված գործարքներ	89798	82376	95874	106925
բաժնային արժեթղթեր	761	1056	3	166
այդ թվում՝ բորսայական	755	1055	0	34
կորպորատիվ պարտատոմսեր	136	300	454	664
այդ թվում՝ բորսայական	135	217	378	415
պետական պարտատոմսեր	5047	3057	7713	10296
այդ թվում՝ բորսայական	0	206	597	0
ռեպո/հակադարձ ռեպո գործարքներ ¹	83853	77963	87703	95799
այդ թվում՝ բորսայական	9	0	0	0

¹ Ռեպո/հակադարձ ռեպո գործարքները չեն ներառում երկարաձգումները:

